

MENTER IAITH CASNEWYDD

England & Wales · Charity number 1187868

Details

Status Registered

Legal form Charitable company

Company number [09044650](#)

Registered 2020-02-11

Register [View on the Charity Commission register](#)

Contact

Address Uned 2 / Unit 2
Menter Iaith Casnewydd
The Provision Market
Newport
Gwent

Phone 07809731578

Email post@mentercasnewydd.cymru

Website mentercasnewydd.cymru

Activities

Objects: I WELLA ADDYSG Y CYHOEDD AM YR IAITH GYMRAEG DRWY HYRWYDDO'R IAITH GYMRAEG.TO ADVANCE THE EDUCATION OF THE PUBLIC IN THE SUBJECT OF THE WELSH LANGUAGE THROUGH THE PROMOTION OF THE WELSH LANGUAGE.

Activities: Nod Menter Iaith Casnewydd yw cynyddu defnydd y Gymraeg trigolion Casnewydd

Classification

- **How:** Provides Services, Provides Advocacy/advice/information
- **What:** Education/training
- **Who:** Children/young People, The General Public/mankind

Geography

- Newport City

Finances

Period end	Income	Expenditure	Assets	Employees
2025-03-31	£110,705	£127,207	-	-
2024-03-31	£104,250	£107,034	-	-
2023-03-31	£85,791	£101,104	-	-
2022-03-31	£85,944	£76,208	-	-
2021-03-31	£86,672	£75,615	-	-

Trustees

Name	Role	Appointed
Mair Rees Dr	Chair	2022-03-31
Rhiannon Inight Dr		2025-03-31
Ruth Willis		2022-03-31
Sioned Wyn Thomas		2022-03-31
Stephen Ashley Blundell		2016-05-06
Thomas Hughes		2025-03-31

Accounts

Adroddiad y Cadeiryddion 2024-25

Mae hon wedi bod yn flwyddyn o fynd a dod, gan ffarwelio â thristwch â rhai aelodau o staff a chroesawu aelodau newydd o staff yn wresog. Rydym yn hynod ffodus hefyd fod dau berson galluog ac ymroddgar iawn wedi ymuno â phwyllgor y Fenter yn ystod flwyddyn.

Gwnaethom groesawu Swyddog Datblygu Cymunedol newydd, Shane Parsons ym mis Chwefror 2025. Mae Shane eisoes wedi cychwyn digwyddiadau newydd cyffrous e.e. ein Clwb Bwyd Misol newydd a Chaffi gyda'r nos. Mae'r rhain yn gyfleoedd ardderchog i bobl sy'n dysgu, a dysgwyr profiadol fel ei gilydd, ddod ynghyd i sgwrsio a meithrin cyfeillgarwch dros ddiod neu bryd o fwyd. Rydym yn edrych ymlaen yn fawr at weithio ymhellach gyda Shane ac i elwa ar ei holl brofiad a sgiliau.

Hefyd, fe wnaethom ffarwelio â'n Huwch-weithiwr chwarae llawn-amser, Olivia Browning gan groesawu Meurig Watkins i'r swydd yn ei lle. Rydym yn ddiolchgar iawn i Olivia am ei chyfraniad ac yn dymuno'n dda iddi hi yn ei swydd newydd. Mae Meurig wedi bod yn weithgar iawn yn cynnal y clybiau ôl-ysgol, Sbort a Sbri a rhaglen Bwyd a Hwyl.

Gwnaethom gydlynu'r rhaglen honno yn ystod mis Gorffennaf a mis Awst, (ar ran Cyngor Dinas). Roedd y ddarpariaeth yn llwyddiannus ac roedd y galw am leoedd yn uchel. Cawsom adborth cadarnhaol gan ei harianwyr a'r rhieni.

Cafodd Gŵyl Newydd, gŵyl gelfyddydol a diwylliannol Cymraeg Casnewydd ei chynnal am y chweched flwyddyn ar 28 Medi yn Theatr Glan yr Afon eleni. Mae staff y Fenter yn cyfrannu'n fawr at ei threfnu a'u cynnal. Diolch i holl ysgolion Cymraeg Casnewydd am gymryd rhan ac i Harding Evans am noddi. Rydym yn ffodus bod yr ŵyl yn tyfu ac yn datblygu bob blwyddyn gan gynnig cyfleoedd i bobl glywed a defnyddio'r Gymraeg mewn awyrgylch creadigol llawn hwyl.

Ymunodd Thomas Hughes â'r pwyllgor fel ein trysorydd newydd ar ddechrau'r cyfnod hwn. Mae gan Thomas brofiad helaeth iawn yn y mentrau iaith ac ym maes y Gymraeg mewn sefydliadau mawrion y sector gwirfoddol. Mae'n fraint cael Thomas yn ein plith.

Roeddem yn ffodus iawn hefyd o groesawu Rhiannon Inight i'r pwyllgor ym mis Mawrth. Mae Rhiannon yn frodor o Gasnewydd, yn frwd dros y Gymraeg ac ac mae ganddi rwydweithiau eang yn y ddinas.

Cawsom wybod ar ddechrau'r flwyddyn bod y Fenter wedi ennill £40,000 ychwanegol o gyllid gan Lywodraeth Cymru. Cytunwyd y bydd yr arian hwnnw yn cael ei ddefnyddio i gyflogi Swyddog prosiectau a fydd yn denu arian grantiau i sefydlu prosiectau a digwyddiadau Cymraeg newydd ac arloesol yn y ddinas.

Mae rhent yr uned yn y farchnad wedi codi'n sylweddol ac mae angen i ni ystyried dewisiadau eraill o ddifrif ar gyfer y dyfodol.

Rydym yn hynod ddiolchgar i'n holl staff a gwirfoddolwyr am eu hymroddiad a gwaith caled yn ystod y flwyddyn.

Ruth Willis

Mair Rees

Registered Company Number: 09044650 (Wales)

Registered Charity Number: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(A company limited by guarantee & charity)

Annual Report and Financial Statements

for the year ended 31 March 2025

Menter Iaith Casnewydd

Contents

Page

2	Legal and administrative information
3	Directors' Report
6	Report of the Independent Examiner
7	Statement of financial activities
8	Balance sheet
9 - 15	Notes to the financial statements

The following pages do not form part of the statutory financial statements:

16	Detailed statement of financial activities
----	--

Menter Iaith Casnewydd

Company information

Charity trustees and company directors	Mr S A Blundell Dr M Rees Mrs R Willis Ms R Inight – appointed 30.06.2025 Mr T J Hughes – appointed 01.01.2025 Ms S W Thomas
Chairperson	Dr M Rees Mrs R Willis
Company secretary	Mr D Rh Henry – resigned 30.08.2025
Registered number	09044650 (Wales)
Registered office	Uned 2/Unit 2 The Provision Market Newport NP20 1DD
Independent examiners	Llama Accounting Ltd 10 JR Quarter Moy Road Industrial Estate Taffs Well CF15 7QR

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2025

The Trustees, who are also Directors of the charity for the purposes of company law, present their annual report and financial statements for the year ended 31 March 2023. The Trustees have adopted the "Statement of Recommended Practice for Charities" issued in January 2019 in preparing the annual report, and these statements are in accordance with the United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standard (FRS 102) (effective from 1 January 2019).

Menter Iaith Casnewydd is a charitable company and a company limited by guarantee as defined in the Companies Act 2006. It was established in accordance with the Memorandum which states the company's particulars and powers, and it is governed in accordance with the Articles of Association. The company was incorporated on 16 May 2014 and the company was registered as a charity with the Charity Commission on 11 February 2020.

Achievements and performance

Menter Iaith Casnewydd provides a range of services to enable the communities of Newport to live and work through the medium of Welsh. An outline of our work can be found on our website: www.MenterCasnewydd.Cymru

A word from the Chief Officer

Our location at Newport market is key for us to engage in the community of Newport. Our unit which is on the high street but also attached to Newport Market gives us a fantastic presence. And a brilliant hub for anyone who wants to come in and have a conversation in Welsh or about the possibilities and opportunities of learning Welsh.

Being able to be apart of events and celebrations like Newport food festival, seasonal events and comedy weekends is a great benefit too. Not only to promote our messages to use Welsh but also to engage with other partnerships and companies.

The market is a significant cost to Menter Casnewydd. We are hoping to make arrangements with Newport market to move on and hopefully find a more suitable cost effective location. Possibly moving our activities into the community and having a less of a shop front and more office type base.

Additionally, we have more members of staff now. We are a team of 5. This increased workflow but obviously staff costs. We need to increase our income and decrease our spending especially with our location costs and services.

Our purpose and activities

Menter Iaith Casnewydd was founded in 2009 by a group of community volunteers who wanted to see the Welsh language grow and flourish in Newport. We have full time officers and casual workers working to develop a program of Welsh language activities in the community. We will also work in partnership with other community organizations to increase the use of Welsh in the city and county and contribute to the Welsh Government's vision of reaching one million speakers by 2050.

The aim of the organization is to improve public education about the Welsh language by promoting the Welsh language. We do this by promoting the Welsh language in the community by providing childcare clubs, activities for learners, youth clubs, promoting the use of Welsh in the private sector and holding and organizing regular activities.

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2025 (continued)

Structure, management and governance

The charity is governed by its governing document, namely its Memorandum and Articles adopted on 16 May 2014. Menter Iaith Casnewydd is a company limited by guarantee and a registered charity. It is a not-for-profit organization and is managed by a committee of volunteers who are directors and members known as the Management Committee. Each charity member's contribution is limited to £1 towards assets if the charity is dissolved. Our directors and trustees are elected at the annual general meeting by nomination according to our governing document.

Directors

The Directors who acted during the year and up to the date of signing of the financial statements are as follows:

Mr S A Blundell

Dr M Rees

Mrs R Willis

Ms R Inight – appointed 30.06.2025

Mr T J Hughes – appointed 01.01.2025

Ms S W Thomas

Financial review

The results of the charity for the year ended 31 March 2025 are reported in the Statement of Financial Activities. Total income was £110,705 (2024: £104,250) and £127,207 was spent (2024: £107,034) and therefore net expenditure was £16,502 (2024: net expenditure £8,122).

The company's total reserves as at 31 March 2025 were £57,984 (2024: £74,486), of which £nil (2024: £nil) related to restricted reserves and £15,227 (2024: £30,888) was held as a reserve in accordance with the reserves policy.

Risk review

The Board of Trustees has reviewed those significant risks to which Menter Iaith Casnewydd is exposed, and systems have been established to mitigate those risks. Regular reports have been prepared to ensure that appropriate steps are in place to minimize the risks, which include the need to list the company's principal risks, e.g. company continuity, financial matters, health and safety, members' personal data, staffing and the environment.

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2025 (continued)

Reserves policy and going concern

The Directors of Menter Iaith Casnewydd are required to hold reserves. These funds are to protect the company in a crisis situation. The funds can be used to pay bills and salaries when Menter Iaith Casnewydd's financial situation is flat. This money will be repaid immediately to the reserves account when there are sufficient funds in the current account. The reserves are held in a savings account that can be accessed at any time.

These funds are reported as a 'Reserve' in the accounts of Menter Iaith Casnewydd. Menter Iaith Casnewydd seeks to keep the total reserve at £30,000 unless otherwise determined at Directors' meetings. The Directors aim to maintain and increase this amount to ensure that there are sufficient funds to cover the core running costs of the company for at least 3 months in the event of the cessation of the company. Any amounts held in excess of what is required to close the company will be money that can be used in an emergency, including to run a specific event, job or campaign. This money is not spent without a majority vote in a full meeting of the Committee of Directors.

Menter Iaith Casnewydd's main source of income is the Welsh Government Grant. Menter Iaith Casnewydd is striving to attract additional income from other sources of funding such as through grant applications.

Investment policy

The company's investment policy is governed by the Articles of Association, within the guidelines set. We continually keep this position under review.

Independent examiners

The independent examiners of these accounts were Llama Accounting Ltd, 10 JR Quarter, Moy Road Industrial Estate, Taff's Well, CF15 7QR

This report has been prepared on the basis of *Accounting and Reporting to Charities: Statement of Recommended Practice* guidance applicable to charities in the preparation of their accounts and in accordance with the requirements of the United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standards (FRS 102) (applicable from 1 January 2019).

Approved by the Directors/Trustees on27.1.2026..... and was signed on their behalf by:

Name:

Thomas Hughes

Trustee

Menter Iaith Casnewydd

Independent Examiner's Report to the Trustees of Menter Iaith Casnewydd

Independent examiner's report to the Trustees of Menter Iaith Casnewydd ('the Company')

I have reported to the Trustees of the charity on my examination of the accounts of the Company for the year ended 31 March 2025.

Responsibilities on the basis of the report

As Trustees of the Company (and also directors for the purposes of company law) you are responsible for preparing the accounts in accordance with the requirements of the Companies Act 2006 ('the 2006 Act').

Having satisfied myself that there is no need for the Company accounts to be audited under Part 16 of the 2006 Act and that they qualify for an independent examination, I can report on the basis of my examination of the accounts of the charity under Section 145 of the Charities Act 2011 ('the 2011 Act'). In conducting my examination, I have followed the Charity Commission Guidance under Section 145(5)(b) of the 2011 Act.

Independent Examiner's Statement

I have completed my examination and can confirm that no matter has come to my attention in connection with our examination which would give me cause to believe:

1. that the accounting records in relation to the Company have not been kept in accordance with the requirements of Section 386 of the 2006 Act;

or

2. that the accounts do not accord with these records;

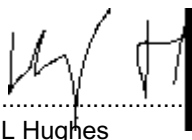
or

3. that the accounts do not comply with the requirements of Section 396 of the 2006 Act other than any requirement that the accounts give a 'true and fair' review which is not a matter considered as part of an independent examination;

or

4. that the accounts have not been prepared in accordance with the methodology and principles of the Statement of Recommended Practice used for accounting and reporting by charities as relevant to charities in preparing their accounts in accordance with the requirements of the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102).

I have no concerns and have come across no matters in connection with the examination to which attention should be drawn in this report in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

.....
L Hughes

Date:.....27.01.2026.....

Llama Accounting Ltd
10 JR Quarter
Moy Road Industrial Estate
Taffs Well
CF15 7QR

Menter Iaith Casnewydd

**Statement of financial activities
(including income and expenditure account)**

for the year ended 31 March 2025

		2025	2024
		£	£
<u>Income</u>	Note		
Donations	3	110,349	103,717
Interest income		356	532
Total income		110,705	104,250
<u>Expenditure</u>			
Charitable activities	4, 5	(127,207)	(107,034)
Net income		(16,502)	(2,784)
Reconciliation of funds			
Total of funds brought forward		74,486	77,270
Total of funds carried forward		57,984	74,486

Menter Iaith Casnewydd

Balance Sheet as at 31 March 2025

		2025	2024
		£	£
Fixed assets	Note		
Tangible assets	9	4,091	5,249
Current assets			
Debtors	10	32,367	12,464
Cash at bank and in hand		22,606	61,374
		<u>54,973</u>	<u>73,838</u>
Creditors			
Due within one year	11	(1,080)	(4,601)
Net current assets		<u>53,893</u>	<u>69,237</u>
Total assets less current liabilities		<u>57,984</u>	<u>74,486</u>
Net assets		<u>57,984</u>	<u>74,486</u>
Funds			
Restricted fund		-	-
Reserves fund		15,227	30,889
General fund		<u>42,757</u>	<u>43,597</u>
Total funds		<u>57,984</u>	<u>74,486</u>

The charitable company is entitled not to conduct an audit, under Section 477 of the Companies Act 2006, for the year ending 31 March 2025.

Members have not requested that the charitable company conduct an audit of their financial statements for the year ended 31 March 2025 in accordance with Section 476 of the Companies Act 2006.

The Trustees acknowledge their responsibility for the following:

- (a) ensuring that the charitable company keeps accounts which comply with the requirements of Sections 386 and 387 of the Companies Act 2006, and
- (b) preparing financial statements that properly and fairly reflect the charitable company's position at the end of each financial year, including the surplus or deficit in accordance with the requirements of Sections 394 and 395 and otherwise complying with the requirements of the Companies Act 2006 in respect of financial statements applicable to charitable companies.

These financial statements have been prepared in accordance with the special provisions of Part 15 of the Companies Act 2006 applicable to small charitable companies.

The financial statements were approved by the Board of Trustees on27.1.2026..... and signed on their behalf by:

Name: Thomas Hughes
Trustee

The notes on pages 9 to 15 form an integral part of these financial statements.

1) Statutory information

Menter Iaith Casnewydd is a company limited by guarantee incorporated in Wales within the United Kingdom. The registered office is Uned 2/Unit 2, The Provision Market, Newport, Wales, NP20 1DD. The financial statements are presented in Sterling (£), the company's currency, rounded to the nearest pound.

The charity's main purpose and nature is to increase the use of Welsh by Newport's children and adults and to make it a language that is part of the city's natural landscape, enabling the people of Newport to live and work in Welsh.

The principal accounting policies used in the preparation of these financial statements are set out below. The policies have been applied consistently over all the years presented, unless otherwise stated.

2) Accounting policies

Basis of preparation

The charitable company's financial statements, which is a public benefit entity under FRS 102, have been prepared in accordance with SORP (FRS 102) Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice applicable to charities preparing accounts in accordance with United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standard (FRS 102) (effective from 1 January 2019), and the Companies Act 2006. The financial statements have been prepared under the historical convention.

Menter Iaith Casnewydd meets the definition of public benefit entity under FRS 102. The assets and liabilities are recognized at the outset at cost or historical cost unless otherwise stated in the relevant accounting note(s).

Income from charitable activities

Income from charitable activities includes income received under contract or where entitlement is subject to performance under certain conditions. This income is recognized as the related services are provided, and there is a right, likelihood of receipt, and the amount can be measured reliably. Income is deferred where the money is received before performing the service or event to which the money relates.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2025 (continued)

2) Accounting policies (continued)

Investment income

Investment income is recognized on a receipts basis. It is not the charity's policy to net off income from expenditure.

Expenditure

Commitments are recognized as expenditure as soon as the charity becomes legally or practically bound to that expenditure. Economic benefits are likely to have to be transferred as a settlement and the commitment can be measured reliably. Expenditure is calculated on an accruals basis, and is grouped under headings that ring-fence all costs within the category. Where it is not possible to identify costs under a specific heading, they have been allocated under activities on a basis consistent with the use of resources.

Fundraising costs include campaign costs, advertising and marketing, and direct mailing materials.

Expenditure on charitable activities includes those costs incurred by the charity in carrying out its activities and services for the benefit of its recipients. It includes not only the directly attributable costs, but also the activities and costs of an indirect nature necessary to support them.

Tangible fixed assets

Fixed assets are capitalized at cost. Depreciation is calculated to reduce the cost of the asset, less the estimated remaining value, over the life of the asset as follows:

Equipment	- 25% reducing balance
Computer equipment	- 25% reducing balance

Taxation

The charity is exempt from paying corporation tax on its charitable activities.

Fund accounting

Unrestricted funds may be used in accordance with the charitable objects with the approval of the trustees. Restricted funds can only be used for specific purposes within the charity's objects. There is a restriction where the donor specifies this, or the fund is created to raise funds for certain limited purposes.

The nature and purpose of each fund is explained further in the notes to the financial statements.

Financial instruments

The charity only has financial assets and liabilities of the kind that qualify for basic financial instruments. Basic financial instruments are initially received on the basis of monetary value, and then measured on the basis of their settlement value.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2025 (continued)

Debtors

Trade and other debtors are recognized at the agreed amount after any commercial discount is included.

2) Accounting policies (continued)

Creditors

Creditors are recognised where the charity has a current liability as a result of a past event that is likely to result in a transfer of funds to a third party, and the amount to meet the liability is one that can be reliably measured or estimated. Creditors are usually recognized as they settle the amount after allowing any commercial discount due.

Restricted transactions

Funds are classified as restricted when grant income has been awarded for the implementation of specific projects. Where support costs are incurred by the charity in the delivery of these grant outcomes, it is not practicable to split the expenditure between restricted and unrestricted elements. All such grants which are awarded on the basis of an element of support costs being incurred are wholly classed as unrestricted.

3) Income

	2025	2024
	£	£
Income		
Welsh Government Core Grant	60,000	60,000
Childcare fees (<i>see details below</i>)	14,159	21,772
Newport County Council after-school club grant	10,000	12,000
Newport County Council youth & play grant	20,888	
Mentrau Iaith Cymru	284	
Clybiau plant cymru grant	1,000	
Man cynnes grant	-	2,400
Bwyd a hwyl grant	-	6,795
Ar Droed grant	-	250
Cwis Mawr grant	500	500
Gwyl Newydd grant	3,518	
Interest income	356	532
Total income	110,705	104,250

Childcare fees

Childcare fees received during the year ending 31 March 2025 amounted to £14,159 (2024: £21,772)

Other grants

The company's other grant income for the year ended 31 March 2025 amounted to £nil (2024: £nil)

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2025 (continued)

4) Expenditure

	2025	2024
	£	£
<u>Direct costs</u>		
<u>Core activities costs</u>		
Marketing activities	1,280	6,284
Activities	9,046	10,987
Resources	-	-
Total core activities costs	10,326	17,271
<u>After school clubs costs</u>		
Food & resources	2,553	1,430
Insurance	706	536
DBS checks	-	-
Total after school clubs costs	3,259	1,966
Total direct costs	13,586	19,237
<u>Employment costs</u>		
<u>Core staff</u>		
Wages	72,328	54,947
National Insurance	-	-
Other pension costs	4,241	4,016
Other staff costs	446	984
<u>Holiday Clubs</u>		
Wages	-	-
Other pension costs	-	-
<u>After school clubs staff</u>		
Wages	17,849	12,477
Total employment costs	94,864	72,424
<u>General administrative expenses</u>		
Rent	7,700	5,950
Light & Heat	4,470	3,158
Office set up costs	-	-
Phone/WiFi	759	466
IT expenses	637	589
Professional fees	480	320
Office consumables	1,186	619
Insurance	-	972
Membership	1,184	1220
Advertising	-	(272)
Other costs	35	113
Banking fees	68	-
Total general administrative expenses	16,519	13,135

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2025 (continued)

5) Other indirect costs

	2025	2024
	£	£
Depreciation of fixed assets	1,158	1,158
Independent examiner's fee	1,080	1,080
	<u>2,238</u>	<u>2,238</u>

6) Analysis of staff costs and Trustees' remuneration and expenses

The Trustees did not receive any emoluments or expenses during the year (2024: £ nil).

7) Staff costs

On a monthly average, 11 members of staff were employed during the year (2024: 8).

8) Company limited by guarantee

The company is a company limited by guarantee and therefore has no share capital. Each of the members is liable to contribute an amount not exceeding £1 towards the company's assets if the company is wound up.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2025 (continued)

9) Fixed assets

	Computer equipment £	Equipment £	Total £
<u>Cost</u>			
At 1 April 2024	2,447	10,868	13,315
Additions	-	-	-
At 31 March 2025	2,447	10,868	13,315
<u>Depreciation</u>			
At 1 April 2024	(1,867)	(6,199)	(8,066)
Expense for the year	(194)	(964)	(1,158)
At 31 March 2025	(2,061)	(7,163)	(9,224)
<u>Net book value</u>			
At 31 March 2025	386	3,705	4,091
At 31 March 2024	580	4,669	5,249

10) Debtors: amounts due within one year

	2025	2024
	£	£
After school club fees	19,720	12,464
Other Debtors	12,647	
	32,367	12,464

11) Creditors: amounts due within one year

	2025	2024
	£	£
Trade creditors	-	-
Other creditors	1,080	4,601
	1,080	4,601

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2025 (continued)

12) Movements within reserves

	At 1/4/24	Resources received	Resources expended	At 31/3/25
	£	£	£	£
<u>Unrestricted reserves</u>				
General fund	43,597	75,799	(76,639)	42,757
Reserves fund	30,889	-	(15,662)	15,227
	<u>74,486</u>	<u>75,799</u>	<u>(85,089)</u>	<u>57,984</u>
<u>Restricted reserves</u>				
Newport County Council youth & play grant	-	20,888	(20,888)	-
Newport County Council holiday club grant	-	10,000	(10,000)	-
Gwyl newydd grant	-	3,518	(3,518)	-
Cwis Mawr Grant	-	500	(500)	-
	<u>-</u>	<u>34,906</u>	<u>(34,906)</u>	<u>-</u>
Total restricted reserves	<u>-</u>	<u>34,906</u>	<u>(34,906)</u>	<u>-</u>
Total reserves	<u>74,486</u>	<u>110,705</u>	<u>(107,034)</u>	<u>57,984</u>

13) Financial instruments

	2025	2024
	£	£
Financial assets on the basis of amortised cost	32,367	12,463
Financial expenses on the basis of amortised cost	1,081	4,601
	<u>31,286</u>	<u>7,862</u>

14) Related party transactions

A total of £nil (2023: £nil) was received by related parties during the year.

Menter Iaith Casnewydd
Detailed Statement of Financial Activities

for the year ended 31 March 2025

	2025	2024
	£	£
Income		
Welsh Government Core Grant	60,000	60,000
Newport County Council after-school club grant	10,000	12,000
Ar Droed Grant	-	250
Bwyd a hwyl grant	-	6,795
Cwis Mawr grant	500	500
Childcare fees	14,159	21,772
Man Cynnes grant	-	2,400
Newport County Council youth and play grant	20,888	-
Mentrau iaith Cymru	284	-
Clybiau plant Cymru	1,000	-
Gwyl Newydd grant	3,518	-
Interest income	356	532
Total resources received	110,705	104,250
Expenditure		
Direct costs	(13,586)	(19,240)
Employment costs	(94,869)	(72,427)
General administrative expenses	(16,519)	(13,135)
Other indirect costs	(2,238)	(2,238)
Total resources expended	(127,207)	(107,037)
Net income	(16,502)	(2,784)

This page does not form part of the statutory financial statements

Accounts

Rhif cofrestredig: 09044650 (Cymru)

Rhif yr elusen: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(Cwmni cyfyngedig drwy warant ac elusen)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Menter Iaith Casnewydd

Cynnwys

Tudalen

- 2 Gwybodaeth gyfreithiol a gweinyddol
- 3 Adroddiad y Cyfarwyddwyr
- 6 Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol
- 7 Datganiad o weithgareddau ariannol
- 8 Mantolen

9 - 15 Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

Nid yw'r tudalennau canlynol yn ffurfio rhan o'r datganiadau ariannol statudol:

- 16 Datganiad manwl o'r gweithgareddau ariannol

Menter Iaith Casnewydd

Manylion y Cwmni

Ymddiriedolwyr yr elusen a chyfarwyddwyr y cwmni	Mr S A Blundell Dr M Rees Mrs R Willis Ms S W Thomas Mr T Hughes Ms R Knight
Cadeirydd yr elusen	Dr M Rees Mrs R Willis
Trysorydd yr elusen	Mr T Hughes
Ysgrifennydd y cwmni	Mr D Rh Henry
Rhif cofrestredig	09044650 (Cymru)
Swyddfa gofrestredig	Uned2/Unit 2 The Provision Market Casnewydd NP20 1DD
Archwilydd annibynnol	Llama Accounting Ltd 10 JR Quarter Moy Road Industrial Estate Taffs Well CF15 7QR

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Mae'r Ymddiriedolwyr, sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr yr elusen at ddiben deddfwriaeth cwmnïau, yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol archwiliedig am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2022. Mae'r Ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu'r "Datganiad o Arferion a Argymhellwyd i Elusennau" a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2019 wrth baratoi'r adroddiad blynyddol, ac mae'r datganiadau hyn yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (yn weithredol o 1 Ionawr 2019).

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni elusennol ac yn gwmni cyfyngedig o dan warant fel y'i diffinir yn Neddf Cwmnïau 2006. Fe'i sefydlwyd yn unol â'r Memorandwm sy'n datgan manylion a phwerau'r cwmni, a chaiff ei reoli'n unol â'r Erthyglau Cymdeithasiad. Ymgorfforwyd y cwmni ar 16 Mai 2014 a chofrestrwyd fel elusen gyda'r Comisiwn Elusennau ar 11 Chwefror 2020.

Gair gan y Prif Swyddog

Mae ein presenoldeb yn y farchnad dylanwadu'n sylweddol ar Gasnewydd a gwaith a chymuned y Fenter. Mae wedi galluogi'r Fenter i frwydro am fwy o arwyddion Cymraeg yn y Farchnad, mae'n rhoi presenoldeb i'r iaith ar y stryd fawr, yn croesawu ymwelwyr, ac yn hyrwyddo'r iaith trwy'r dydd, pob dydd.

Oherwydd lleoliad yr uned, mae'r Fenter wedi gallu bod yn rhan o ddigwyddiadau a dathliadau "mawr" Casnewydd, er enghraifft, marathon Casnewydd, gemau pêl-droed (fel Casnewydd v Wrecsam) yr ŵyl fwyd ac ati. Mae'r uned hefyd wedi ein galluogi ni i gynnig amrywiaeth eang o weithgareddau a chefnogi partneriaid lleol gan gynnig cartref yngnghanol y ddinas iddyn nhw e.e. sesiynau gwybodaeth (Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan a Heddlu Gwent) ac arddangos gwaith disgyblion ysgolion Cymraeg lleol.

Er hyn oll, mae'n gost ac ymrwymiad sylweddol i'r Fenter. O fewn y 12 mis nesaf, bydd les y Fenter gyda'r farchnad yn dod i ben. Bydd angen pwyso a mesur a phenderfynu (yn seiliedig ar delerau, adborth cymunedol a sefyllfa ariannol y Fenter) ar ddyfodol yr Uned fel cartref i'r Fenter.

Y llynedd cafodd "Uwch Weithiwr Chwarae" ei gyflogi i arwain ein darpariaeth i blant a theuluoedd. Mae'r swydd hon wedi'i hariannu o gronfeydd a gweithgareddau masnachol y Fenter. Mae incwm y Fenter wedi cynyddu (pob blwyddyn) ers cyflogi Uwch Weithiwr Chwarae. Erbyn hyn mae gan y Fenter 2 glwb masnachol ar ôl ysgol (Clybiau Sbort a Sbri Bro Teyrnnon ac Ifor Hael) a 2 gytundeb gyda Cyngor Casnewydd; cydlynu darpariaeth cyfrwng Cymraeg "Bwyd a Hwyl", a chynnal "Clybiau Gwyliau" cyfrwng Cymraeg.

Ond, ers 2022, mae gwariant y Fenter wedi bod yn uwch na'n incwm. Mae'r gwahaniaeth wedi lleihau'n flynyddol ac erbyn hyn mae'n llai na 50% y gwahaniaeth yn 2022; er hyn, rydyn ni'n dal i wario fwy nac ydyn ni'n ei gael. Yn ystod y flwyddyn nesaf, byddwn ni'ngweithio'n galed i ddileu'r gwahaniaeth hwn, gan ein galluogi i ystyried y cam nesaf yn nyfodol y fenter.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024 (parhad)

Mae cyflogi Uwch Weithiwr Chwarae wedi rhyddhau amser a chapasiti'r Swyddog Datblygu Cymunedol. O ganlyniad i hyn, mae'r Swyddog Datblygu Cymunedol wedi cynyddu'r ddarpariaeth i weddill y gymuned, yn enwedig i ddysgwyr ac i bobl ifanc. Yn ystod y 12 mis nesaf, bydd y Swyddog Datblygu Cymunedol yn gweithio gyda'n partneriaid (hen a newydd) i ehangu'r ddarpariaeth i bobl ac oedolion ifanc Casnewydd. Bydd Eisteddfod yr Urdd yn cael ei chynnal yng Nghasnewydd yn 2027, felly mae'r pwyslais hwn yn amserol ac yn holl bwysig.

Byddwn yn parhau i weithio a chefnogi'n partneriaid grant a chymunedol, a datblygu ein huned fel adnodd a chanolbwynt cymunedol.

Mae'r cyfryngau cymdeithasol yn faes dynamic gyda phlatformau newydd yn cychwyn yn aml a phlatformau "traddodiadol" yn mynd yn llai poblogaidd wrth i'r byd digidol ddatblygu. Mae'r byd digidol yn ganolog i waith y Fenter ac i fywyd ein cymuned. Mae fideo yn gyfrwng gynyddol bwysig, gyda phob platfform erbyn hyn yn rhoi fwy o sylw a phwysigrwydd i fideo. Yn ystod y flwyddyn nesaf byddwn ni'n ceisio adlewyrchu'r newid pwyslais hwn gan sicrhau bod y Fenter yn rhan o fywyd ein cymuned, gan gynnwys eubywyd digidol.

Themâu yn ystod y flwyddyn nesaf:

Cynyddu incwm

Ble mae "cartref" y Fenter?

Plant, theuluoedd, a Phobol ifanc

Gweithio gyda Phartneriaid hen a newydd

Fideo

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Ein diben a'n gweithgareddau

Sefydlwyd Menter Iaith Casnewydd yn 2009 gan grŵp o wirfoddolwyr yn y gymuned oedd am weld y Gymraeg yn tyfu a ffynnu yng Nghasnewydd. Mae ganddom swyddogion llawn amser a gweithwyr achlysurol yn gweithio i ddatblygu rhaglen o weithgareddau Cymraeg yn y gymuned. Gweithiwn hefyd mewn partneriaeth gyda mudiadau cymunedol eraill i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y ddinas a'r Sir gan gyfrannu tuag at weledigaeth Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050.

Amcan y mudiad yw i wella addysg y cyhoedd am yr iaith Gymraeg drwy hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Gwnawn hyn drwy hyrwyddo'r Gymraeg yn y gymuned drwy ddarparu clybiau gofal plant, gweithgareddau i ddysgwyr, clybiau ieuencid, hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn y sector breifat a chynnal a threfnu gweithgareddau cyson.

Strwythur, rheoli a threfn lywodraethol

Rheolir yr elusen gan ei ddogfen lywodraethu sef Memorandwm ac Erthyglau a fabwysiadwyd ar 16 Mai 2014. Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac yn elusen gofrestredig. Mae'n fudiad nid-er-elw ac yn cael ei reoli gan bwyllgor o wirfoddolwyr sydd yn gyfarwyddwyr ac yn aelodau a adnabyddir fel y Pwyllgor Rheoli. Mae cyfraniad pob aelod o'r elusen wedi ei gyfyngu i £1 tuag at asedau os yw'r elusen yn cael ei ddiddymu. Etholir ein cyfarwyddwyr a'n hymddiriedolwyr yn y cyfarfod blyneddol cyffredinol drwy enwebiad yn ôl ein dogfen llywodraethiant.

Cyfarwyddwyr

Datgelir y Cyfarwyddwyr a weithredodd yn ystod y flwyddyn a hyd at ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol yma:

Mr S A Blundell

Ms L K Harris – ymddiswyddodd ar 31 Mawrth 2024

Dr M Rees

Ms R Willis

Ms S W Thomas

Adolygiad ariannol

Adroddir canlyniadau'r elusen am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Derbyniwyd cyfanswm incwm o £104,250 (2023: £85,791) a gwariwyd £107,034 (2023: £101,104) ac felly y gwariant net oedd £8,122 (2023: gwariant net £16,131).

Cyfanswm cronfeydd y cwmni ar 31 Mawrth 2023 oedd £77,270 (2022: £91,583), lle roedd £dim yn perthyn i gronfa cyfyngedig (2023: £dim) a £30,888 (2022: £30,146) wedi ei gadw fel cronfa wrth gefn yn unol â'r polisi cronfeydd wrth gefn.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Adolygiad risg

Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi adolygu'r risgiau sylweddol hynny lle mae Menter Iaith Casnewydd yn agored i risg, ac mae systemau wedi eu sefydlu i leihau'r risgiau hynny. Paratowyd adroddiadau rheolaidd er mwyn sicrhau bod y camau priodol yn bodoli i leihau'r risgiau, sydd yn cynnwys risgiau megis angen rhestrïr prif risgiau y cwmni, e.e. parhad y cwmni, materion ariannol, iechyd a diogelwch, data personol yr aelodau, staffio a'r amgylchedd.

Polisi cronfeydd wrth gefn a busnes gweithredol

Mae gan Gyfarwyddwyr Menter Iaith Casnewydd yr hawl i gadw arian wrth gefn. Mae'r arian hyn er mwyn gwarchod y cwmni mewn sefyllfa o argyfwng. Gall yr arian gael ei ddefnyddio i dalu biliau a chyflogau pan fo sefyllfa ariannol Menter Iaith Casnewydd yn isel. Bydd yr arian hwn yn cael ei ad-dalu yn unionsyth, hynny yw pan fo digon o arian yn y cyfrif cyfredol. Mae'r arian wrth gefn yn cael ei gadw mewn cyfrif cynilion y gellir cael mynediad ato unrhywbryd.

Caiff yr arian yma ei nodi fel 'Cronfa Wrth Gefn' ar gyfrifon Menter Iaith Casnewydd. Ymgeisia Menter Iaith Casnewydd gadw cyfanswm yr arian wrth gefn yn £30,000 oni phenderfynnir yn wahanol yng nghyfarfodydd y Cyfarwyddwyr. Anela'r Cyfarwyddwyr i gadw at y swm hwn ac ychwanegu ato er mwyn sicrhau bod mwy na digon i dalu costau rhedeg craidd y Fenter am 3 mis pe bai'r Fenter yn dod i ben. Bydd yr arian sy'n fwy na'r hyn sydd ei angen i gau'r Fenter yn arian y bydd posib ei ddefnyddio mewn argyfwng neu achos brys i gynnal digwyddiad, swydd neu ymgyrch benodol. Nid yw'r arian yma yn cael ei wario heb bleidlais fwyafrifol mewn cyfarfod llawn o'r Pwyllgor Cyfarwyddwyr.

Prif ffynhonnell incwm Menter Iaith Casnewydd yw Grant Llywodraeth Cymru. Mae Menter Iaith Casnewydd yn ymdrechu i ddenu incwm ychwanegol o ffynonellau arian eraill megis trwy geisiadau grant.

Polisi buddsoddi

Rheolwyd polisi buddsoddi'r cwmni gan yr Erthyglau Cymdeithasiad, o fewn y canllawiau a osodwyd. Rydym yn adolygu'r sefyllfa hon yn gyson.

Archwilydd annibynnol

Archwilydd annibynnol y cyfrifon hyn oedd Llama Accounting Ltd, 10 JR Quarter, Moy Road Industrial Estate, Taffs Well, CF15 7QR.

Paratowyd yr adroddiad hwn ar sail canllawiau *Cyfrifo ac Adrodd i Elusennau: Datganiad o Arferion a Argymhellwyd* sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon ac yn unol â gofynion Safonau Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019).

Cymeradwywyd gan y Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr ar31.1.2025..... ac fe'i llofnodwyd ar eu rhan gan:

Enw:

Thomas Hughes

Ymddiriedolwr

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd ('y Cwmni')

Yr wyf yn adrodd i Ymddiriedolwyr yr elusen am fy archwiliad o gyfrifon y Cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024.

Cyfrifoldebau a sail yr adroddiad

Fel Ymddiriedolwyr y Cwmni (a hefyd y cyfarwyddwyr at ddibenion deddfwriaeth cwmnïau) chi sy'n gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Wedi bodloni fy hun nad oes angen i gyfrifon y Cwmni dderbyn awdit o dan Rhan 16 Deddf 2006, a'i bod yn gymwys ar gyfer archwiliad annibynnol, gallaf adrodd ar sail fy archwiliad o gyfrifon yr elusen o dan Adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gynnal fy archwiliad rwyf wedi dilyn Cyfarwyddiadau y Comisiwn Elusennau o dan Adran 145(5)(b) o Ddeddf 2011.

Datganiad yr Archwilydd Annibynnol

Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad, a gallaf gadarnhau nad oes unrhyw fater wedi dod i'm sylw mewn cysylltiad â'm harchwiliad sy'n peri i mi gredu:

1. nad yw'r cofnodion cyllido wedi eu cadw mewn perthynas â'r Cwmni yn unol â gofynion Adran 386 Deddf 2006;

neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cyd-fynd â'r cofnodion hyn;

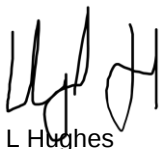
neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion Adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg nad yw'n rhan o'r materion gaiff eu hystyried fel rhan o archwiliad annibynnol;

neu

4. nad yw'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â methodoleg ac egwyddorion y Datganiad o Ymarfer a Argymhellwyd (*Statement of Recommended Practice*) a ddefnyddir i gyfrifo ac adrodd gan elusennau sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn ôl gofynion Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).

Nid oes gennyf unrhyw gonsyrn ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion mewn cysylltiad â'r archwiliad y dilyd tynnu sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn dod i ddealltwriaeth llawn o'r cyfrifon.

L Hughes

Dyddiad: 31.01.2025

Llama Accounting Ltd
10 JR Quarter
Moy Road Industrial Estate
Taffs Well
CF15 7QR

Menter Iaith Casnewydd

**Datganiad o weithgareddau ariannol
(yn cynnwys cyfrif o incwm a gwariant)**

am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024

		2024	2023
		£	£
<u>Incwm</u>	Nodyn		
Rhoddion	3	103,717	85,633
Llog		532	128
Cyfanswm Incwm		104,250	85,791
<u>Gwariant</u>			
Gweithgareddau elusennol	4, 5	(107,034)	(101,922)
Incwm net		(2,784)	(16,131)
Cysoni'r Cronfeydd			
Cysoni'r cronfeydd a ddygwyd ymlaen		77,270	93,401
Cyfanswm y cronfeydd a gariwyd ymlaen		74,486	77,270

Menter Iaith Casnewydd

Mantolen ar 31 Mawrth 2024

		2024	2023
		£	£
<u>Asedau sefydlog</u>	Nodyn		
Asedau diriaethol	9	5,249	6,407
<u>Asedau cyfredol</u>			
Dyledwyr	10	12,464	7,193
Arian yn y banc		61,374	69,750
		73,838	76,943
Credydwyr			
Yn ddyledus o fewn un blwyddyn	11	(4,601)	(6,080)
Asedau net cyfredol		69,237	70,863
Cyfanswm asedau llai dyledion cyfredol		74,486	77,270
Asedau net		74,486	77,270
<u>Cronfeydd</u>			
Cronfeydd cyfyngedig		-	-
Cronfeydd wrth gefn		30,889	30,146
Cronfeydd cyffredinol		43,597	47,124
Cyfanswm y cronfeydd		74,486	77,270

Mae gan y cwmni elusenol hawl i beidio â chynnal awdit, dan Adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006, am y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2022.

Nid yw'r aelodau wedi gofyn i'r cwmni elusenol gynnal awdit o'u cyfrifon ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn unol ag Adran 476 Deddf Cwmnïau 2006.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cydnabod eu cyfrifoldeb dros y canlynol:

(a) sicrhau bod y cwmni elusenol yn cadw cyfrifon sy'n cyd-fynd â gofynion Adran 386 a 387 o Ddeddf Cwmnïau 2006, ac
(b) yn paratoi datganiadau ariannol sy'n adlewyrchu'n gywir a theg sefyllfa'r cwmni elusenol ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, gan gynnwys y gwarged neu'r ddyled yn unol â gofynion Adrannau 394 a 395 ac sydd fel arall yn cydymffurfio â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 o safbwynt datganiadau ariannol sy'n berthnasol i gwmnïau elusenol.

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu paratoi i gydymffurfio â gofynion arbennig Rhan 15 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n berthnasol i gwmnïau elusenol bychan.

Cafodd y datganiadau ariannol eu cymeradwyo gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ar31.1.2025..... a'u llofnodi ar eu rhan gan:

Enw: Thomas Hughes
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 9 i 15 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024

1) Gwybodaeth Statudol

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig dan warant wedi ei ymgorffori yng Nghymru o fewn y Deyrnas Gyfunol. Y Swyddfa Gofrestredig yw Unit 2/Uned 2, The Provision Market, Casnewydd, Cymru, NP20 1DD.

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu cyflwyno mewn Sterling (£), sef arian cyfred y cwmni, yn grwn i'r bunt agosaf.

Prif ddiben a natur yr elusen yw i gynyddu defnydd y Gymraeg gan blant ac oedolion Casnewydd a'i gwneud yn iaith sy'n rhan o waed naturiol y ddinas gan alluogi pobl Casnewydd i fyw a gweithio yn y Gymraeg.

Caiff y prif bolisiau cyfrifo a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu nodi isod. Cafodd y polisiau eu gweithredu'n gyson dros yr holl flynyddoedd a gyflwynir, oni nodir yn wahanol.

2) Polisiau Cyfrifyddu

Sail paratoi'r datganiadau ariannol

Mae datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sydd yn endid budd cyhoeddus o dan FRS 102, wedi cael eu paratoi yn unol â SORP (FRS 102) *Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice* sy'n gymwys i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol yn y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019), a Deddf Cwmnïau 2006. Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi ar sail confensiwn hanesyddol.

Mae Menter Iaith Casnewydd yn cwrdd â'r diffiniad o endid budd cyhoeddus dan FRS 102. Caiff yr asedau a'r dyledion eu cydnabod o'r cychwyn cyntaf ar gost neu werth gweithrediad hanesyddol oni nodir yn wahanol yn y nodyn / nodiadau cyfrifo perthnasol.

Incwm o weithgareddau elusennol

Mae'r incwm o weithgareddau elusennol yn cynnwys incwm a dderbyniwyd dan gytundeb neu lle bo'r hawl yn amodol ar berfformiad dan amodau penodol. Caiff yr incwm hwn ei gydnabod gan bod y gwasanaethau perthynol yn cael eu darparu, ac y mae yna hawl, a thebygolrwydd o dderbynnw, a gellir mesur y swm gyda dibynadwyedd digonol. Caiff yr incwm ei ohirio lle bo'r arian yn cael ei dderbyn cyn cyflawni'r gwasanaeth neu'r digwyddiad mae'r arian yn berthnasol iddo.

Incwm buddsoddiadau

Caiff incwm o fuddsoddiadau ei gydnabod ar sail ei dderbyn. Nid yw'n bolisi gan yr elusen i ddangos incwm net o wariant.

Gwariant

Caiff ymrwymadau eu cydnabod fel gwariant cyn gynted ag y bo rheidrwydd cyfreithiol neu ymarferol yn ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw. Mae'n debygol y bydd rhaid trosglwyddo buddiannau economaidd fel setliad a gellir mesur yr ymrwymiad mewn modd dibynadwy. Caiff y gwariant ei gyfrifo ar sail croniadau, ac fe'i dosbarthwyd dan benawdau sy'n corlannu'r holl gostau o fewn y categori. Lle

nad oes modd clustnodi costau dan bennawd penodol, maent wedi ei glustnodi o dan weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd a wneir o'r adnoddau.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 (parhad)

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Gwariant (parhad)

Mae costau sy'n ymwneud â chodi arian yn cynnwys costau ymgyrchu, hysbysebu a marchnata, a defnyddiau postio uniongyrchol.

Mae gwariant ar weithgarwch elusennol yn cynnwys y costau hynny a delir gan yr elusen wrth gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau er lles ei derbynwyr. Mae'n cynnwys nid yn unig y costau y gellir eu clustnodi'n uniongyrchol, ond hefyd y gweithgareddau a'r costau hynny o natur anuniongyrchol sy'n angenrheidiol er mwyn eu cefnogi.

Asedau Sefydlog diriaethol

Caiff asedau sefydlog eu cyfalafu ar gost. Amcangyfrifir y dibrisiad er mwyn lleihau cost yr ased, namyn yr amcangyfrif o werth sy'n weddill, dros oes yr ased fel a ganlyn:

Offer a chyfarpar	- 25% dull lleihau
Offer cyfrifiadurol	- 25% dull lleihau

Trethiant

Mae'r elusen yn cael ei heithrio o dalu treth gorfforaethol ar ei gweithgarwch elusennol.

Cyfrifo Cronfeydd

Gellir defnyddio cronfeydd anghyfyngedig yn unol â'r amcanion elusennol gyda sêl bendith yr ymddiriedolwyr. Dim ond at ddibenion penodol o fewn amcanion yr elusen y gellir defnyddio cronfeydd cyfyngedig. Ceir cyfyngiad pan fo'r rhoddwr yn nodi hynny, neu pan fo'r gronfa wedi ei chreu i godi arian at bwrpasau cyfyngedig penodol. Ceir esboniad pellach am natur a diben pob cronfa yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Offerynnau Ariannol

Dim ond asedau ac ymrwymadau ariannol o'r math sy'n gymwys ar gyfer offerynnau ariannol sylfaenol sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu derbyn yn y lle cyntaf ar sail y gwerth ariannol, ac yna eu mesur ar sail eu gwerth setliad.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr yn ôl y swm y cytunwyd arno ar ôl cynnwys unrhyw ddisgownt masnachol.

Credydwyr

Cydnabyddir credydwyr lle mae gan yr elusen ymrwymiad cyfredol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n debygol o arwain at drosglwyddo arian i drydydd parti, a bod y swm i gwrdd â'r ymrwymiad yn un y gellir ei fesur neu ei amcangyfrif yn ddibynadwy. Fel arfer, caiff credydwyr eu cydnabod wrth iddynt setlo'r swm ar ôl caniatáu unrhyw ddisgownt masnachol sy'n ddyledus.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 (parhad)

2) Polisiau Cyfrifyddu (parhad)

Trafodion cyfyngedig

Dosberthir cronfeydd fel rhai cyfyngedig pan dyfarnwyd incwm grant ar gyfer gweithredu prosiectau penodol. Pan fydd yr elusen yn gwario costau cymorth wrth gyflawni amcanion y grantiau hyn, nid yw'n ymarferol rhannu'r gwariant rhwng elfennau cyfyngedig ac anghyfyngedig. Mae pob grant a wobrwyrwyd ar y sail bod elfen o gostau cymorth yn rhan o'r cais grant yn cael eu dosbarthu fel rhai gwbl anghyfyngedig.

3) Rhoddion

	2024	2023
	£	£
Incwm		
Grant Craidd y Llywodraeth	60,000	57,790
Grant Haf o Hwyl	-	7,079
Grant Gweithwyr Chwarael	-	3,187
Ffioedd Gofal Plant (<i>gweler manylion isod</i>)	21,772	3,236
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	12,000	7,246
Grant i gefnogi dysgwyr	-	1,000
Grant Cymraeg yn y gymuned	-	3,000
Grant Cyngor casnewydd celf a chreft	-	300
Grant mentrau iaith cymru pel droed	-	700
Grant man cynnes	2,400	2,000
Grant bywd a hwyl	6,795	-
Grant Ar droed	250	-
Grant cwis mawr	500	-
Cymraeg I blant	-	125
Llog	532	128
Cyfanswm incwm	104,250	85,791

Ffioedd Gofal Plant

Derbyniwyd £21,772 (2023: £3,236) o ffioedd gofal plant yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024.

Grantiau eraill

Cyfanswm incwm grantiau eraill y cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 £dim (2023: £dim).

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 (parhad)

4) Gwariant

	2024	2023
	£	£
<u>Costau uniongyrchol</u>		
<u>Costau gweithgareddau craidd</u>		
Hysbysebu gweithgareddau	6,284	9,500
Gweithgareddau	10,987	13,373
Adnoddau	-	201
Cyfanswm costau gweithgareddau craidd	17,271	23,074
<u>Costau clybiau ar ôl ysgol</u>		
Bwyd ac adnoddau	1,430	1,018
Yswiriant	536	412
Gwiriadau DBS	-	140
Cyfanswm costau clybiau ar ôl ysgol	1,966	1,570
Cyfanswm costau uniongyrchol	19,237	24,644
<u>Costau cyflogaeth</u>		
<u>Staff craidd</u>		
Cyflogau	54,947	47,388
Yswiriant Gwladol	-	-
Costau pensiwn	4,016	2,235
Costau staff eraill	984	901
<u>Clybiau gwyliu</u>		
Cyflogau	-	-
Costau pensiwn	-	-
<u>Staff clybiau ar ôl ysgol</u>		
Cyflogau	12,477	5,624
Cyfanswm costau cyflogaeth	72,424	56,148
<u>Treuliau gweinyddol cyffredinol</u>		
Rhent	5,950	5,903
Gwres a golau	3,158	2,257
Costau sefydlu swyddfa	-	1,274
Ffôn/WiFi	466	382
Treuliau TG	589	200
Ffioedd proffesiynol	320	929
Nwyddau swyddfa	619	523
Yswiriant	972	788
Aelodaeth	1,220	1,035
Hysbysebu	(272)	1,284
Costau eraill	113	1,461
Ffioedd bancio	-	60
Cyfanswm costau gweinyddol cyffredinol	13,135	16,096

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 (parhad)

5) Costau anuniongyrchol eraill

	2024	2023
	£	£
Dibrisio gosodiadau a ffitiadau	1,158	2,136
Ffi archwilio	1,080	1,080
	3,216	3,216

6) Dadansoddiad o gostau staff a chydnabyddiaeth a threuliau'r Ymddiriedolwyr

Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr unrhyw enillion na chwaith unrhyw dreuliau yn ystod y flwyddyn (2023: £dim).

7) Costau staff

Ar gyfartaledd misol, cyflogwyd 8 o staff yn ystod y flwyddyn (2023: 6).

8) Cwmni cyfyngedig drwy warant

Mae'r cwmni yn gwmni cyfyngedig drwy warant ac felly nid oes ganddo unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau. Mae pob un o'r aelodau yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r cwmni os caiff y cwmni ei ddirwyn i ben.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 (parhad)

9) Asedau sefydlog diriaethol

	Offer cyfrifiadurol £	Offer a chyfarpar £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2023	2,447	10,868	13,315
Ychwanegiadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2024	2,447	10,888	13,315
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2023	(1,673)	(5,235)	(6,908)
Tâl am y flwyddyn	(194)	(964)	(1,158)
Ar 31 Mawrth 2024	(1,867)	(6,199)	(8,066)
Gwerth llyfr net			
Ar 31 Mawrth 2024	580	4,669	5,249
Ar 31 Mawrth 2023	774	5,633	6,407

10) Dyledwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2024 £	2023 £
Grant Cyngor Casnewydd Clwb Gwyliau	-	5,465
Grant Cymraeg I blant	-	125
Ffioedd clybiau ar ôl ysgol	12,464	1,603
	12,464	7,193

11) Credydwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2023 £	2022 £
Credydwyr masnach	-	-
Credydwyr eraill	4,601	6,080
	4,601	6,080

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 (parhad)

12) Symudiadau o fewn cronfeydd

	Ar 1/4/23	Adnoddau a dderbyniwyd	Adnoddau a wariwyd	Ar 31/3/24
	£	£	£	£
<u>Cronfeydd anghyfyngedig</u>				
Cronfa gyffredinol	47,124	81,562	(85,089)	43,597
Cronfa wrth gefn	30,146	743	-	30,889
	<u>77,270</u>	<u>82,305</u>	<u>(85,089)</u>	<u>74,486</u>
<u>Cronfeydd Cyfyngedig</u>				
Grant Bwyd a hywl	-	6,795	(6,795)	-
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	-	12,000	(12,000)	-
Grant Ar Droed	-	250	(250)	-
Grant Cwis Mawr	-	500	(500)	-
Grant Man gynnes	-	2,400	(2,400)	-
Cyfanswm cronfeydd cyfyngedig	<u>-</u>	<u>21,945</u>	<u>(21,945)</u>	<u>-</u>
Cyfansymiau cronfeydd	<u>77,270</u>	<u>104,250</u>	<u>(107,034)</u>	<u>74,486</u>

13) Offerynnau ariannol

	2024	2023
	£	£
Asedau ariannol ar sail cost amorteiddiad	12,463	7,193
Treuliau ariannol ar sail cost amorteiddiad	4,601	6,080
	<u>17,064</u>	<u>13,273</u>

14) Trafodion â phartïon cysylltiedig

Derbyniwyd cyfanswm o £dim (2023: £dim) gan bartïon cysylltiedig yn ystod y flwyddyn.

Menter Iaith Casnewydd
Cyfrif Incwm a Gwariant manwl

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

	2024	2023
	£	£
Incwm		
Grant Craidd Llywodraeth Cymru	60,000	57,790
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	12,000	7,246
Grant Haf o Hwyl	-	7,079
Grant Uwch gweithwyr chwarae	-	3,187
Grant Cymraeg yn y gumuned	-	3,000
Grant Ar Droed	250	-
Grant bwyd a hwyl	6,795	-
Grant Cwis Mawr	500	-
Ffioedd gofal plant	21,772	3,236
Grant Man cynnes	2,400	2,000
Grant i gefnogi dysgwyr	-	1,000
Grant pel droed mentrau iaith Cymru	-	700
Grant Cyngor Casnewydd celf a chrefft	-	300
Cymraeg I blant	-	125
Llog	532	128
Cyfanswm yr adnoddau a dderbyniwyd	104,250	85,791
Gwariant		
Costau uniongyrchol	(18,240)	(24,644)
Costau cyflogaeth	(72,427)	(56,148)
Treuliau gweinyddol cyffredinol	(14,135)	(16,096)
Costau anuniongyrchol eraill	(2,238)	(3,216)
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd	(107,037)	(101,104)
Incwm net	(2,784)	(14,313)

Nid yw'r dudalen hon yn rhan o'r datganiad ariannol statudol

Accounts

Registered Company Number: 09044650 (Wales)

Registered Charity Number: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(A company limited by guarantee & charity)

Annual Report and Financial Statements

for the year ended 31 March 2023

SATURDAY

ACJHZ2KQ

A04

30/12/2023

#362

COMPANIES HOUSE

Menter Iaith Casnewydd

Contents

Page

2 Legal and administrative information

3 Directors' Report

6 Report of the Independent Examiner

7 Statement of financial activities

8 Balance sheet

9 - 15 Notes to the financial statements

The following pages do not form part of the statutory financial statements:

16 Detailed statement of financial activities

Menter Iaith Casnewydd

Company information

Charity trustees and company directors	Mr S A Blundell Ms L K Harris Dr M Rees Ms R Willis Ms S W Thomas
Chairperson	Mr S A Blundell
Company secretary	Mr D Rh Henry
Registered number	09044650 (Wales)
Registered office	Uned 2/Unit 2 The Provision Market Newport NP20 1DD
Independent examiners	Llama Accounting Ltd 10 Ty Gwyn Road Pontypridd CF37 4AA

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2023

The Trustees, who are also Directors of the charity for the purposes of company law, present their annual report and financial statements for the year ended 31 March 2023. The Trustees have adopted the "Statement of Recommended Practice for Charities" issued in January 2019 in preparing the annual report, and these statements are in accordance with the United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standard (FRS 102) (effective from 1 January 2019).

Menter Iaith Casnewydd is a charitable company and a company limited by guarantee as defined in the Companies Act 2006. It was established in accordance with the Memorandum which states the company's particulars and powers, and it is governed in accordance with the Articles of Association. The company was incorporated on 16 May 2014 and the company was registered as a charity with the Charity Commission on 11 February 2020.

Achievements and performance

Menter Iaith Casnewydd provides a range of services to enable the communities of Newport to live and work through the medium of Welsh. An outline of our work can be found on our website: www.MenterCasnewydd.Cymru

This year saw the opening of the Menter Iaith Casnewydd unit in Newport Market, and for the first time created a permanent and highly visible presence for the Welsh Language on Newport's high street. In addition to this, the Menter's presence in Newport Market enabled us to ensure that Welsh signage was visible in the market.

The unit is an obvious and substantial investment in our work in Newport and is a statement of our core work of nurturing and enabling Welsh in Newport. Given that the unit is the first time we have had such a location (a public place in the city centre) it was necessary to purchase equipment, furniture and work to ensure the unit was suitable and ready for our work. This included building a glass wall at the back of the unit and ordering chairs, a television, cupboards and kitchen equipment. The unit is open during working hours and is the location for our core staff to work, as well as a location for our clubs and our events and our partners' and Welsh language organisations in Newport.

Continuing to work with local partners was vital, and we are proud of our activities in partnership with Menter BGTM, Gwyl Newydd, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg, Mudiad Meithrin and South Wales University, GAVO and Newport Council. Through our relationship with GAVO it was possible to offer Winter of Wellbeing in Welsh in Newport during the winter. Tens of Welsh speakers in the city came to our heated unit for hot drinks, to read in Welsh, listen to invited speakers and socialize in Welsh.

The year saw several members of the board step down. We are eternally grateful to them for their contribution and for helping guide Menter Iaith Casnewydd through very difficult times. Changes in personal circumstances and staffing made the last quarter very challenging. We engaged a local marketing company to help with advertising and marketing, particularly to advertise and market our social schemes. Menter Iaith Casnewydd looks forward to continuing to work with our service users, opening the new Unit in Newport Market and growing our community provision.

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2023

Our purpose and activities

Menter Iaith Casnewydd was founded in 2009 by a group of community volunteers who wanted to see the Welsh language grow and flourish in Newport. We have full time officers and casual workers working to develop a program of Welsh language activities in the community. We will also work in partnership with other community organizations to increase the use of Welsh in the city and county and contribute to the Welsh Government's vision of reaching one million speakers by 2050.

The aim of the organization is to improve public education about the Welsh language by promoting the Welsh language. We do this by promoting the Welsh language in the community by providing childcare clubs, activities for learners, youth clubs, promoting the use of Welsh in the private sector and holding and organizing regular activities.

Structure, management and governance

The charity is governed by its governing document, namely its Memorandum and Articles adopted on 16 May 2014. Menter Iaith Casnewydd is a company limited by guarantee and a registered charity. It is a not-for-profit organization and is managed by a committee of volunteers who are directors and members known as the Management Committee. Each charity member's contribution is limited to £1 towards assets if the charity is dissolved. Our directors and trustees are elected at the annual general meeting by nomination according to our governing document.

Directors

The Directors who acted during the year and up to the date of signing of the financial statements are as follows:

Mr S A Blundell

Mr A Rees-Taylor - resigned on 31 March 2023

Ms L K Harris

Mr R Webber - resigned on 31 March 2023

Mr L Hughes – resigned on 19 November 2023

Dr M Rees

Ms R Willis

Ms S W Thomas

Financial review

The results of the charity for the year ended 31 March 2023 are reported in the Statement of Financial Activities. Total income was £85,791 (2022: £85,944) and £101,104 was spent (2022: £76,208) and therefore net expenditure was £14,313 (2022: net income £9,736).

The company's total reserves as at 31 March 2023 were £77,270 (2022: £91,583), of which £nil (2022: £5,899) related to restricted reserves and £47,124 (2022: £30,018) was held as a reserve in accordance with the reserves policy.

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2023

Risk review

The Board of Trustees has reviewed those significant risks to which Menter Iaith Casnewydd is exposed, and systems have been established to mitigate those risks. Regular reports have been prepared to ensure that appropriate steps are in place to minimize the risks, which include the need to list the company's principal risks, e.g. company continuity, financial matters, health and safety, members' personal data, staffing and the environment.

Reserves policy and going concern

The Directors of Menter Iaith Casnewydd are required to hold reserves. These funds are to protect the company in a crisis situation. The funds can be used to pay bills and salaries when Menter Iaith Casnewydd's financial situation is flat. This money will be repaid immediately to the reserves account when there are sufficient funds in the current account. The reserves are held in a savings account that can be accessed at any time.

These funds are reported as a 'Reserve' in the accounts of Menter Iaith Casnewydd. Menter Iaith Casnewydd seeks to keep the total reserve at £30,000 unless otherwise determined at Directors' meetings. The Directors aim to maintain and increase this amount to ensure that there are sufficient funds to cover the core running costs of the company for at least 3 months in the event of the cessation of the company. Any amounts held in excess of what is required to close the company will be money that can be used in an emergency, including to run a specific event, job or campaign. This money is not spent without a majority vote in a full meeting of the Committee of Directors.

Menter Iaith Casnewydd's main source of income is the Welsh Government Grant. Menter Iaith Casnewydd is striving to attract additional income from other sources of funding such as through grant applications.

Investment policy

The company's investment policy is governed by the Articles of Association, within the guidelines set. We continually keep this position under review.

Independent examiners

The independent examiners of these accounts were Llana Accounting Ltd, 10 Ty Gwyn Road, Pontypridd, CF37 4AA

This report has been prepared on the basis of *Accounting and Reporting to Charities: Statement of Recommended Practice* guidance applicable to charities in the preparation of their accounts and in accordance with the requirements of the United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standards (FRS 102) (applicable from 1 January 2019).

Approved by the Directors/Trustees on 31/12/2023 and was signed on their behalf by:

Name: STEPHEN A BLUNDELL
Trustee

Menter Iaith Casnewydd

Independent Examiner's Report to the Trustees of Menter Iaith Casnewydd

Independent examiner's report to the Trustees of Menter Iaith Casnewydd ('the Company')

I have reported to the Trustees of the charity on my examination of the accounts of the Company for the year ended 31 March 2023.

Responsibilities on the basis of the report

As Trustees of the Company (and also directors for the purposes of company law) you are responsible for preparing the accounts in accordance with the requirements of the Companies Act 2006 ('the 2006 Act').

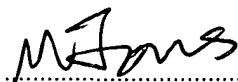
Having satisfied myself that there is no need for the Company accounts to be audited under Part 16 of the 2006 Act and that they qualify for an independent examination, I can report on the basis of my examination of the accounts of the charity under Section 145 of the Charities Act 2011 ('the 2011 Act'). In conducting my examination, I have followed the Charity Commission Guidance under Section 145(5)(b) of the 2011 Act.

Independent Examiner's Statement

I have completed my examination and can confirm that no matter has come to my attention in connection with our examination which would give me cause to believe:

1. that the accounting records in relation to the Company have not been kept in accordance with the requirements of Section 386 of the 2006 Act;
or
2. that the accounts do not accord with these records;
or
3. that the accounts do not comply with the requirements of Section 396 of the 2006 Act other than any requirement that the accounts give a 'true and fair' review which is not a matter considered as part of an independent examination;
or
4. that the accounts have not been prepared in accordance with the methodology and principles of the Statement of Recommended Practice used for accounting and reporting by charities as relevant to charities in preparing their accounts in accordance with the requirements of the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102).

I have no concerns and have come across no matters in connection with the examination to which attention should be drawn in this report in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

Matthew Jones

Date: 30/12/2023

Llama Accounting Ltd
10 Ty Gwyn Road
Pontypridd
CF37 4AA

Menter Iaith Casnewydd

**Statement of financial activities
(including income and expenditure account)**

for the year ended 31 March 2023

		2023	2022
		£	£
<u>Income</u>	Note		
Donations	3	85,633	85,941
Interest income		128	3
Total income		85,791	85,944
<u>Expenditure</u>			
Charitable activities	4, 5	(101,922)	(76,208)
Net income		(16,131)	9,736
Reconciliation of funds			
Total of funds brought forward		91,583	81,847
Total of funds carried forward		75,452	91,583

Menter Iaith Casnewydd

Balance Sheet as at 31 March 2023

		2023	2022
		£	£
<u>Fixed assets</u>	Note		
Tangible assets	9	6,407	2,158
<u>Current assets</u>			
Debtors	10	7,193	3,186
Cash at bank and in hand		69,750	87,619
		76,943	90,805
<u>Creditors</u>			
Due within one year	11	(6,080)	(1,380)
Net current assets		70,863	89,425
Total assets less current liabilities		77,270	91,583
Net assets		77,270	91,583
<u>Funds</u>			
Restricted fund		-	5,899
Reserves fund		30,146	30,018
General fund		47,124	55,666
Total funds		77,270	91,583

The charitable company is entitled not to conduct an audit, under Section 477 of the Companies Act 2006, for the year ending 31 March 2023.

Members have not requested that the charitable company conduct an audit of their financial statements for the year ended 31 March 2023 in accordance with Section 476 of the Companies Act 2006.

The Trustees acknowledge their responsibility for the following:

- (a) ensuring that the charitable company keeps accounts which comply with the requirements of Sections 386 and 387 of the Companies Act 2006, and
- (b) preparing financial statements that properly and fairly reflect the charitable company's position at the end of each financial year, including the surplus or deficit in accordance with the requirements of Sections 394 and 395 and otherwise complying with the requirements of the Companies Act 2006 in respect of financial statements applicable to charitable companies.

These financial statements have been prepared in accordance with the special provisions of Part 15 of the Companies Act 2006 applicable to small charitable companies.

The financial statements were approved by the Board of Trustees on 31/12/2023 and signed on their behalf by:

Name: STEPHEN A BLUNDELL
Trustee

The notes on pages 9 to 15 form an integral part of these financial statements.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2023

1) Statutory information

Menter Iaith Casnewydd is a company limited by guarantee incorporated in Wales within the United Kingdom. The registered office is Uned 2/Unit 2, The Provision Market, Newport, Wales, NP20 1DD. The financial statements are presented in Sterling (£), the company's currency, rounded to the nearest pound.

The charity's main purpose and nature is to increase the use of Welsh by Newport's children and adults and to make it a language that is part of the city's natural landscape, enabling the people of Newport to live and work in Welsh.

The principal accounting policies used in the preparation of these financial statements are set out below. The policies have been applied consistently over all the years presented, unless otherwise stated.

2) Accounting policies

Basis of preparation

The charitable company's financial statements, which is a public benefit entity under FRS 102, have been prepared in accordance with SORP (FRS 102) *Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice* applicable to charities preparing accounts in accordance with United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standard (FRS 102) (effective from 1 January 2019), and the Companies Act 2006. The financial statements have been prepared under the historical convention.

Menter Iaith Casnewydd meets the definition of public benefit entity under FRS 102. The assets and liabilities are recognized at the outset at cost or historical cost unless otherwise stated in the relevant accounting note(s).

Income from charitable activities

Income from charitable activities includes income received under contract or where entitlement is subject to performance under certain conditions. This income is recognized as the related services are provided, and there is a right, likelihood of receipt, and the amount can be measured reliably. Income is deferred where the money is received before performing the service or event to which the money relates.

2) Accounting policies (continued)

Investment income

Investment income is recognized on a receipts basis. It is not the charity's policy to net off income from expenditure.

Expenditure

Commitments are recognized as expenditure as soon as the charity becomes legally or practically bound to that expenditure. Economic benefits are likely to have to be transferred as a settlement and the commitment can be measured reliably. Expenditure is calculated on an accruals basis, and is grouped under headings that ring-fence all costs within the category. Where it is not possible to identify costs under a specific heading, they have been allocated under activities on a basis consistent with the use of resources.

Fundraising costs include campaign costs, advertising and marketing, and direct mailing materials.

Expenditure on charitable activities includes those costs incurred by the charity in carrying out its activities and services for the benefit of its recipients. It includes not only the directly attributable costs, but also the activities and costs of an indirect nature necessary to support them.

Tangible fixed assets

Fixed assets are capitalized at cost. Depreciation is calculated to reduce the cost of the asset, less the estimated remaining value, over the life of the asset as follows:

Equipment	- 25% reducing balance
Computer equipment	- 25% reducing balance

Taxation

The charity is exempt from paying corporation tax on its charitable activities.

Fund accounting

Unrestricted funds may be used in accordance with the charitable objects with the approval of the trustees. Restricted funds can only be used for specific purposes within the charity's objects. There is a restriction where the donor specifies this, or the fund is created to raise funds for certain limited purposes.

The nature and purpose of each fund is explained further in the notes to the financial statements.

Financial instruments

The charity only has financial assets and liabilities of the kind that qualify for basic financial instruments. Basic financial instruments are initially received on the basis of monetary value, and then measured on the basis of their settlement value.

Debtors

Trade and other debtors are recognized at the agreed amount after any commercial discount is included.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2023 (continued)

2) Accounting policies (continued)

Creditors

Creditors are recognised where the charity has a current liability as a result of a past event that is likely to result in a transfer of funds to a third party, and the amount to meet the liability is one that can be reliably measured or estimated. Creditors are usually recognized as they settle the amount after allowing any commercial discount due.

Restricted transactions

Funds are classified as restricted when grant income has been awarded for the implementation of specific projects. Where support costs are incurred by the charity in the delivery of these grant outcomes, it is not practicable to split the expenditure between restricted and unrestricted elements. All such grants which are awarded on the basis of an element of support costs being incurred are wholly classed as unrestricted.

3) Income

	2023	2022
	£	£
Income		
Welsh Government Core Grant	57,790	60,000
Youth Support Grant	-	13,000
Winter of Wellbeing Grant	-	3,186
Haf o Hwyl Grant	7,079	2,186
Playworkers Grant	3,187	-
Childcare fees (see details below)	3,236	2,078
Newport County Council after-school club grant	7,246	4,000
Support Welsh Learners Grant	1,000	-
Welsh in the community grant	3,000	-
Newport council arts and crafts Grant	300	-
Mentrau iaith cymru: football grant	700	-
Man cynnes grant	2,000	-
Welsh for children	125	-
Furlough scheme	-	526
Other grants	-	935
Other income	-	30
Interest income	128	3
Total income	85,791	85,944

Childcare fees

Childcare fees received during the year ending 31 March 2023 amounted to £3,236 (2022: £2,078)

Other grants

The company's other grant income for the year ended 31 March 2023 amounted to £nil (2022: £935)

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2023 (continued)

4) Expenditure

	2023	2022
	£	£
<u>Direct costs</u>		
<u>Core activities costs</u>		
Marketing activities	9,500	-
Activities	13,373	11,267
Resources	201	494
Total core activities costs	23,074	11,761
<u>After school clubs costs</u>		
Food & resources	1,018	366
Insurance	412	380
DBS checks	140	100
Total after school clubs costs	1,570	846
Total direct costs	24,644	12,607
<u>Employment costs</u>		
<u>Core staff</u>		
Wages	47,388	41,258
National Insurance	-	3,267
Other pension costs	2,235	3,418
Other staff costs	901	
<u>Holiday Clubs</u>		
Wages	-	581
Other pension costs	-	-
<u>After school clubs staff</u>		
Wages	5,624	5,796
Total employment costs	56,148	54,320
<u>General administrative expenses</u>		
Rent	5,903	60
Light & Heat	2,257	-
Office set up costs	1,274	-
Phone/WiFi	382	461
IT expenses	200	180
Professional fees	929	2,486
Office consumables	523	100
Insurance	788	737
Membership	1,035	1,000
Advertising	1,284	1,394
Other costs	1,461	990
Banking fees	60	74
Total general administrative expenses	16,096	7,482

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2023 (continued)

5) Other indirect costs

	2023	2022
	£	£
Depreciation of fixed assets	2,136	719
Independent examiner's fee	1,080	1,080
	3,216	1,799

6) Analysis of staff costs and Trustees' remuneration and expenses

The Trustees did not receive any emoluments or expenses during the year (2022: £ nil).

7) Staff costs

On a monthly average, 6 members of staff were employed during the year (2022: 6).

8) Company limited by guarantee

The company is a company limited by guarantee and therefore has no share capital. Each of the members is liable to contribute an amount not exceeding £1 towards the company's assets if the company is wound up.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2023 (continued)

9) Fixed assets

	Computer equipment £	Equipment £	Total £
<u>Cost</u>			
At 1 April 2022	2,447	4,483	6,930
Additions	-	6,385	3,961
At 31 March 2023	2,447	10,868	13,315
<u>Depreciation</u>			
At 1 April 2022	(1,415)	(3,357)	(4,772)
Expense for the year	(258)	(1,878)	(2,136)
At 31 March 2023	(1,673)	(5,235)	(6,908)
<u>Net book value</u>			
At 31 March 2023	774	5,633	6,407
At 31 March 2022	1,032	1,126	2,158

10) Debtors: amounts due within one year

	2023 £	2022 £
Winter of Wellbeing grant	-	3,186
Newport Council Holiday Club grant	5,465	-
Welsh for children grant	125	-
After school club fees	1,603	-
	7,193	3,186

11) Creditors: amounts due within one year

	2023 £	2022 £
Trade creditors	-	300
Other creditors	6,080	1,080
	6,080	1,380

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2023 (continued)

12) Movements within reserves

	At 1/4/22	Resources received	Resources expended	At 31/3/23
	£	£	£	£
Unrestricted reserves				
General fund	55,666	61,026	(69,568)	47,124
Reserves fund	30,018	128	-	30,146
	85,684	61,154	(69,568)	77,270
Restricted reserves				
Youth Support Grant	5,899	-	(5,899)	-
Newport County Council holiday club grant	-	7,246	(7,246)	-
Grant for play workers	-	3,187	(3,187)	-
Haf o Hwyl Grant	-	7,079	(7,079)	-
Man Gynnes Grant	-	2,000	(2,000)	-
Mentrau iaith Cymru Football grant	-	700	(700)	-
Support Welsh Learners Grant	-	1,000	(1,000)	-
Welsh in the community Grant	-	3,000	(3,000)	-
Welsh for children	-	125	(125)	-
Newport Council Arts and Crafts grant	-	300	(300)	-
Total restricted reserves	5,899	24,637	(30,536)	-
Total reserves	91,583	85,791	(101,104)	77,270

13) Financial instruments

	2023	2022
	£	£
Financial assets on the basis of amortised cost	7,193	3,186
Financial expenses on the basis of amortised cost	6,080	1,380
	13,273	4,566

14) Related party transactions

A total of £nil (2022: £nil) was received by related parties during the year.

Menter iaith Casnewydd
Detailed Statement of Financial Activities

for the year ended 31 March 2023

	2023	2022
	£	£
Income		
Welsh Government Core Grant	57,790	60,000
Youth Support Grant	-	13,000
Newport County Council after-school club grant	7,246	4,000
Winter of Wellbeing Grant	-	3,186
Haf o Hwyl Grant	7,079	2,186
Grant for play workers	3,187	-
Welsh in the community grant	3,000	-
Childcare fees	3,236	2,078
Man Cynnes grant	2,000	-
Support Welsh Learners Grant	1,000	-
Mentrau iaith Cymru football grant	700	-
Newport Council Arts and Crafts in Welsh Grant	300	-
Welsh for children	125	-
Furlough scheme	-	526
Other grants	-	935
Other income	-	30
Interest income	128	3
Total resources received	85,791	85,944
Expenditure		
Direct costs	(24,644)	(12,607)
Employment costs	(56,148)	(54,320)
General administrative expenses	(16,096)	(7,482)
Other indirect costs	(3,216)	(1,799)
Total resources expended	(101,104)	(76,208)
Net income	(14,313)	9,736

This page does not form part of the statutory financial statements

Rhif cofrestredig: 09044650 (Cymru)

Rhif yr elusen: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(Cwmni cyfyngedig drwy warant ac elusen)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023

Menter Iaith Casnewydd

Cynnwys

Tudalen

2 Gwybodaeth gyfreithiol a gweinyddol

3 Adroddiad y Cyfarwyddwyr

6 Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol

7 Datganiad o weithgareddau ariannol

8 Mantolen

9 - 15 Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

Nid yw'r tudalennau canlynol yn ffurfio rhan o'r datganiadau ariannol statudol:

16 Datganiad manwl o'r gweithgareddau ariannol

Menter Iaith Casnewydd

Manylion y Cwmni

Ymddiriedolwyr yr elusen a chyfarwyddwyr y cwmni	Mr S A Blundell Ms L K Harris Dr M Rees Ms R Willis Ms S W Thomas
Cadeirydd yr elusen	Mr S A Blundell
Ysgrifennydd y cwmni	Mr D Rh Henry
Rhif cofrestredig	09044650 (Cymru)
Swyddfa gofrestredig	Uned2/Unit 2 The Provision Market Casnewydd NP20 1DD
Archwilydd annibynnol	Llama Accounting Ltd 10 Ty Gwyn Road Pontypridd CF37 4AA

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023

Mae'r Ymddiriedolwyr, sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr yr elusen at ddiben deddfwriaeth cwmnïau, yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol archwiliedig am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2022. Mae'r Ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu'r "Datganiad o Arferion a Argymhellwyd i Elusennau" a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2019 wrth baratoi'r adroddiad blynyddol, ac mae'r datganiadau hyn yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (yn weithredol o 1 Ionawr 2019).

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni elusennol ac yn gwmni cyfyngedig o dan warant fel y'i diffinir yn Neddff Cwmnïau 2006. Fe'i sefydlwyd yn unol â'r Memorandwm sy'n datgan manylion a phwerau'r cwmni, a chaiff ei reoli'n unol â'r Erthyglau Cymdeithasiad. Ymgorfforwyd y cwmni ar 16 Mai 2014 a chofrestrwyd fel elusen gyda'r Comisiwn Elusennau ar 11 Chwefror 2020.

Llwyddiannau a pherfformiad

Mae Menter Iaith Casnewydd yn darparu amrediad o wasanaethau er mwyn galluogi cymunedau Casnewydd i fyw a gweithio trwy gyfrwng y Gymraeg. Gellir gweld amlinelliad o'n gwaith ar ein gwefan: www.MenterCasnewydd.Cymru

Eleni bu agor uned Menter Iaith Casnewydd yn Farchnad Casnewydd, ac am y modd yma, am y tro cyntaf creu presenoldeb parhaol a gweledol iawn i'r iaith Gymraeg a'r Fenter ar stryd fawr Casnewydd. Yn ogystal â hyn, bu bresenoldeb y fenter yn Farchnad Casnewydd ein galluogi sicrhau bod arwyddion Cymraeg yn cael ei arddangos yn y Farchnad.

Mae'r uned yn fuddsoddiad amlwg a sylweddol i'n gwaith yng Nghasnewydd â'n arwyddocaol o'n hymroddiad i'n gwaith craidd o hyrwyddo a galluogi'r Gymraeg yng Nghasnewydd. Gan mae'r uned yw'r tro cyntaf i'r Fenter cael lleoliad o'r fath (man cyhoeddus cymunedol yn ganol y ddinas) bu'n rhaid buddsoddi i brynu offer, dodrefn a gwaith cynnal a chadw i sicrhau bo'r uned yn addas â'n barod i'n gwaith. Bur gwaith yma cynnwys adeiladu wal gwydr gefn i'r uned, archebu byrddau a chadeiriau, teledu, cypyrddau a chegin.

Mae'r uned ar agor yn ystod oriau gwaith ac yn fan gwaith i'r staff craidd yn ogystal ag lleoliad i weithgareddau a chlybiau'r Fenter yn ogystal an Partneriaid a chymdeithasau Cymraeg Casnewydd.

Roedd parhau i weithio gyda phartneriaid yn hollbwysig ac rydym yn hynod falch o'n gweithgareddau ar y cyd gyda Menter BGTM, Gŵyl Newydd, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg, Mudiad Meithrin a Phrifysgol De Cymru, GAVO a Chyngor Casnewydd. Trwy'n perthynas gyda GAVO bu'n bosib i'r Fenter cynnig Man Cynnes Cymraeg ei hiaith yng Nghasnewydd dros y gaeaf. Bu degau o siaradwyr Cymraeg y Ddinas ddod i'n huned (sydd wedi ei wresogi) a derbyn diod a byrbryd poeth, darllen cyfrolau Cymraeg, gwrandao ar siaradwyr gwadd a chymdeithasu yn y Gymraeg.

Gwelwyd sawl aelod o'r bwrdd yn camu i lawr yn ystod y flwyddyn hon. Rydym yn dragwyddol ddiolchgar iddynt am eu cyfraniad at arwain Menter Iaith Casnewydd. Roedd newidiadau staffio yn gwneud y chwarter diwethaf yn heriol iawn. Bu comisiynu cwmni Marchnata lleol i'n cynorthwyo gyda'r gwaith cyfryngau cymdeithasol a marchnata. Mae Menter Iaith Casnewydd yn edrych ymlaen at barhau i weithio gyda'n defnyddwyr gwasanaeth, datblygu'n Uned ym Marchnad Casnewydd a thyfu ein darpariaeth gymunedol.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023

Ein diben a'n gweithgareddau

Sefydlwyd Menter Iaith Casnewydd yn 2009 gan grŵp o wirfoddolwyr yn y gymuned oedd am weld y Gymraeg yn tyfu a ffynnu yng Nghasnewydd. Mae ganddom swyddogion llawn amser a gweithwyr achlysurol yn gweithio i ddatblygu rhaglen o weithgareddau Cymraeg yn y gymuned. Gweithiwn hefyd mewn partneriaeth gyda mudiadau cymunedol eraill i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y ddinas a'r Sir gan gyfrannu tuag at weledigaeth Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050.

Amcan y mudiad yw i wella addysg y cyhoedd am yr iaith Gymraeg drwy hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Gwnawn hyn drwy hyrwyddo'r Gymraeg yn y gymuned drwy ddarparu clybiau gofal plant, gweithgareddau i ddysgwyr, clybiau ieuenctid, hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn y sector breifat a chynnal a threfnu gweithgareddau cyson.

Strwythur, rheoli a threfn lywodraethol

Rheolir yr elusen gan ei ddogfen lywodraethu sef Memorandwm ac Erthyglau a fabwysiadwyd ar 16 Mai 2014. Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac yn elusen gofrestredig. Mae'n fudiad nid-er-elw ac yn cael ei reoli gan bwyllgor o wirfoddolwyr sydd yn gyfarwyddwyr ac yn aelodau a adnabyddir fel y Pwyllgor Rheoli. Mae cyfraniad pob aelod o'r elusen wedi ei gyfyngu i £1 tuag at asedau os yw'r elusen yn cael ei ddiddymu. Etholir ein cyfarwyddwyr a'n hymddiriedolwyr yn y cyfarfod blynyddol cyffredinol drwy enwebiad yn ôl ein dogfen llywodraethiant.

Cyfarwyddwyr

Datgelir y Cyfarwyddwyr a weithredodd yn ystod y flwyddyn a hyd at ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol yma:

Mr S A Blundell
Mr A Rees-Taylor - ymddiswyddodd ar 31 Mawrth 2023
Ms L K Harris
Mr R Webber – ymddiswyddodd ar 31 Mawrth 2023
Mr L Hughes – ymddiswyddodd ar 19 Tachwedd 2023
Dr M Rees
Ms R Willis
Ms S W Thomas

Adolygiad ariannol

Adroddir canlyniadau'r elusen am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Derbyniwyd cyfanswm incwm o £85,791 (2022: £85,944) a gwariwyd £101,104 (2022: £76,208) ac felly y gwariant net oedd £14,313 (2022: incwm net £9,736).

Cyfanswm cronfeydd y cwmni ar 31 Mawrth 2023 oedd £77,270 (2022: £91,583), lle roedd £dim yn perthyn i gronfa cyfyngedig (2022: £5,899) a £47,124 (2022: £30,018) wedi ei gadw fel cronfa wrth gefn yn unol â'r polisi cronfeydd wrth gefn.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023

Adolygiad risg

Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi adolygu'r risgiau sylweddol hynny lle mae Menter Iaith Casnewydd yn agored i risg, ac mae systemau wedi eu sefydlu i leihau'r risgiau hynny. Paratowyd adroddiadau rheolaidd er mwyn sicrhau bod y camau priodol yn bodoli i leihau'r risgiau, sydd yn cynnwys risgiau megis angen rhestru prif risgiau y cwmni, e.e. parhad y cwmni, materion ariannol, iechyd a diogelwch, data personol yr aelodau, staffio a'r amgylchedd.

Polisi cronfeydd wrth gefn a busnes gweithredol

Mae gan Gyfarwyddwyr Menter Iaith Casnewydd yr hawl i gadw arian wrth gefn. Mae'r arian hyn er mwyn gwarchod y cwmni mewn sefyllfa o argyfwng. Gall yr arian gael ei ddefnyddio i dalu biliau a chyflogau pan fo sefyllfa ariannol Menter Iaith Casnewydd yn isel. Bydd yr arian hwn yn cael ei ad-dalu yn unionsyth, hynny yw pan fo digon o arian yn y cyfrif cyfredol. Mae'r arian wrth gefn yn cael ei gadw mewn cyfrif cynilion y gellir cael mynediad ato unrhywbryd.

Caiff yr arian yma ei nodi fel 'Cronfa Wrth Gefn' ar gyfrifon Menter Iaith Casnewydd. Ymgeisia Menter Iaith Casnewydd gadw cyfanswm yr arian wrth gefn yn £30,000 oni phenderfynnir yn wahanol yng nghyfarfodydd y Cyfarwyddwyr. Anela'r Cyfarwyddwyr i gadw at y swm hwn ac ychwanegu ato er mwyn sicrhau bod mwy na digon i dalu costau rhedeg craidd y Fenter am 3 mis pe bai'r Fenter yn dod i ben. Bydd yr arian sy'n fwy na'r hyn sydd ei angen i gau'r Fenter yn arian y bydd posib ei ddefnyddio mewn argyfwng neu achos brys i gynnal digwyddiad, swydd neu ymgyrch benodol. Nid yw'r arian yma yn cael ei wario heb bleidlais fwyafrifol mewn cyfarfod llawn o'r Pwyllgor Cyfarwyddwyr.

Prif ffynhonnell incwm Menter Iaith Casnewydd yw Grant Llywodraeth Cymru. Mae Menter Iaith Casnewydd yn ymdrechu i ddenu incwm ychwanegol o ffynonellau arian eraill megis trwy geisiadau grant.

Polisi buddsoddi

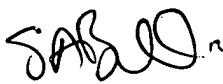
Rheolwyd polisi buddsoddi'r cwmni gan yr Erthyglau Cymdeithasiad, o fewn y canllawiau a osodwyd. Rydym yn adolygu'r sefyllfa hon yn gyson.

Archwilydd annibynnol

Archwilydd annibynnol y cyfrifon hyn oedd Llama Accounting Ltd, 10 Ty Gwyn Road, Pontypridd, CF37 4AA.

Paratowyd yr adroddiad hwn ar sail canllawiau *Cyfrifo ac Adrodd i Elusennau: Datganiad o Arferion a Argymhellwyd* sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon ac yn unol â gofynion Safonau Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019).

Cymeradwywyd gan y Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr ar 31/12/2023 ac fe'i llofnodwyd ar eu rhan gan:

Enw: STEPHEN A. BLUNDELL
Ymddiriedolwr

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd ('y Cwmni')

Yr wyf yn adrodd i Ymddiriedolwyr yr elusen am fy archwiliad o gyfrifon y Cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023.

Cyfrifoldebau a sail yr adroddiad

Fel Ymddiriedolwyr y Cwmni (a hefyd y cyfarwyddwyr at ddibenion deddfwriaeth cwmnïau) chi sy'n gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Wedi bodloni fy hun nad oes angen i gyfrifon y Cwmni dderbyn awdit o dan Rhan 16 Deddf 2006, a'i bod yn gymwys ar gyfer archwiliad annibynnol, gallaf adrodd ar sail fy archwiliad o gyfrifon yr elusen o dan Adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gynnal fy archwiliad rwyf wedi dilyn Cyfarwyddiadau y Comisiwn Elusennau o dan Adran 145(5)(b) o Ddeddf 2011.

Datganiad yr Archwilydd Annibynnol

Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad, a gallaf gadarnhau nad oes unrhyw fater wedi dod i'm sylw mewn cysylltiad â'm harchwiliad sy'n peri i mi gredu:

1. nad yw'r cofnodion cyllido wedi eu cadw mewn perthynas â'r Cwmni yn unol â gofynion Adran 386 Deddf 2006;

neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cyd-fynd â'r cofnodion hyn;

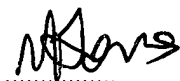
neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion Adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg nad yw'n rhan o'r materion gaiff eu hystyried fel rhan o archwiliad annibynnol;

neu

4. nad yw'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â methodoleg ac egwyddorion y Datganiad o Ymarfer a Argymhellwyd (*Statement of Recommended Practice*) a ddefnyddir i gyfrifo ac adrodd gan elusennau sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn ôl gofynion Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).

Nid oes gennyf unrhyw gonsyrn ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion mewn cysylltiad â'r archwiliad y dilyd tynnu sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn dod i ddealltwriaeth llawn o'r cyfrifon.

Matthew Jones
Llama Accounting Ltd
10 Ty Gwyn Road
Pontypridd
CF37 4AA

Dyddiad: 30/12/2023

Menter Iaith Casnewydd

**Datganiad o weithgareddau ariannol
(yn cynnwys cyfrif o incwm a gwariant)**

am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

		2023	2022
		£	£
<u>Incwm</u>	Nodyn		
Rhoddion	3	85,633	85,941
Llog		128	3
Cyfanswm Incwm		85,791	85,944
<u>Gwariant</u>			
Gweithgareddau elusennol	4, 5	(101,922)	(75,615)
Incwm net		(16,131)	9,736
Cysoni'r Cronfeydd			
Cysoni'r cronfeydd a ddygwyd ymlaen		91,583	81,847
Cyfanswm y cronfeydd a gariwyd ymlaen		75,452	91,583

Menter Iaith Casnewydd

Mantolen ar 31 Mawrth 2023

		2023	2022
		£	£
<u>Asedau sefydlog</u>	Nodyn		
Asedau diriaethol	9	6,407	2,158
<u>Asedau cyfredol</u>			
Dyledwyr	10	7,193	3,186
Arian yn y banc		69,750	87,619
		<u>76,943</u>	<u>90,805</u>
Credydwyr			
Yn ddyledus o fewn un blwyddyn	11	(6,080)	(1,380)
Asedau net cyfredol		<u>70,863</u>	<u>89,425</u>
Cyfanswm asedau llai dyledion cyfredol		<u>77,270</u>	<u>91,583</u>
Asedau net		<u>77,270</u>	<u>91,583</u>
<u>Cronfeydd</u>			
Cronfeydd cyfyngedig		-	5,899
Cronfeydd wrth gefn		30,146	30,018
Cronfeydd cyffredinol		<u>47,124</u>	<u>55,666</u>
Cyfanswm y cronfeydd		<u>77,270</u>	<u>91,583</u>

Mae gan y cwmni elusenol hawl i beidio â chynnal awdit, dan Adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006, am y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2022.

Nid yw'r aelodau wedi gofyn i'r cwmni elusenol gynnal awdit o'u cyfrifon ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn unol ag Adran 476 Deddf Cwmnïau 2006.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cydnabod eu cyfrifoldeb dros y canlynol:

(a) sicrhau bod y cwmni elusenol yn cadw cyfrifon sy'n cyd-fynd â gofynion Adran 386 a 387 o Ddeddf Cwmnïau 2006, ac
(b) yn paratoi datganiadau ariannol sy'n adlewyrchu'n gywir a theg sefyllfa'r cwmni elusenol ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, gan gynnwys y gwarged neu'r ddyled yn unol â gofynion Adranau 394 a 395 ac sydd fel arall yn cydymffurfio â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 o safbwynt datganiadau ariannol sy'n berthnasol i gwmnïau elusenol.

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu paratoi i gydymffurfio â gofynion arbennig Rhan 15 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n berthnasol i gwmnïau elusenol bychan.

Cafodd y datganiadau ariannol eu cymeradwyo gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ar 31ain Rhagfyr 2023 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

Enw: **STEPHEN ASHLEY BUNDELL**
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 9 i 15 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

1) Gwybodaeth Statudol

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig dan warant wedi ei ymgorffori yng Nghymru o fewn y Deyrnas Gyfunol. Y Swyddfa Gofrestredig yw Unit 2/Uned 2, The Provision Market, Casnewydd, Cymru, NP20 1DD.

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu cyflwyno mewn Sterling (£), sef arian cyfred y cwmni, yn grwn i'r bunt agosaf.

Prif ddiben a natur yr elusen yw i gynyddu defnydd y Gymraeg gan blant ac oedolion Casnewydd a'i gwneud yn iaith sy'n rhan o waed naturiol y ddinas gan alluogi pobl Casnewydd i fyw a gweithio yn y Gymraeg.

Caiff y prif bolisiâu cyfrifo a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu nodi isod. Cafodd y polisiâu eu gweithredu'n gyson dros yr holl flynyddoedd a gyflwynir, oni nodir yn wahanol.

2) Polisiâu Cyfrifyddu

Sail paratoi'r datganiadau ariannol

Mae datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sydd yn endid budd cyhoeddus o dan FRS 102, wedi cael eu paratoi yn unol â SORP (FRS 102) *Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice* sy'n gymwys i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol yn y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019), a Deddf Cwmnïau 2006. Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi ar sail confensiwn hanesyddol.

Mae Menter Iaith Casnewydd yn cwrdd â'r diffiniad o endid budd cyhoeddus dan FRS 102. Caiff yr asedau a'r dyledion eu cydnabod o'r cychwyn cyntaf ar gost neu werth gweithrediad hanesyddol oni nodir yn wahanol yn y nodyn / nodiadau cyfrifo perthnasol.

Incwm o weithgareddau elusennol

Mae'r incwm o weithgareddau elusennol yn cynnwys incwm a dderbyniwyd dan gytundeb neu lle bo'r hawl yn amodol ar berfformiad dan amodau penodol. Caiff yr incwm hwn ei gydnabod gan bod y gwasanaethau perthynol yn cael eu darparu, ac y mae yna hawl, a thebygolrwydd o dderbynnw, a gellir mesur y swm gyda dibynadwyedd digonol. Caiff yr incwm ei ohirio lle bo'r arian yn cael ei dderbyn cyn cyflawni'r gwasanaeth neu'r digwyddiad mae'r arian yn berthnasol iddo.

Incwm buddsoddiadau

Caiff incwm o fuddsoddiadau ei gydnabod ar sail ei dderbyn. Nid yw'n bolisi gan yr elusen i ddangos incwm net o wariant.

Gwariant

Caiff ymrwymïadau eu cydnabod fel gwariant cyn gynted ag y bo rheidrwydd cyfreithiol neu ymarferol yn ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw. Mae'n debygol y bydd rhaid trosglwyddo buddiannau economaidd fel setliad a gellir mesur yr ymrwymiad mewn modd dibynadwy. Caiff y gwariant ei gyfrifo ar sail cronïadau, ac fe'i dosbarthwyd dan benawdau sy'n corlannu'r holl gostau o fewn y categori. Lle nad oes modd clustnodi costau dan bennawd penodol, maent wedi ei glustnodi o dan weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd a wneir o'r adnoddau.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023 (parhad)

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Gwariant (parhad)

Mae costau sy'n ymwneud â chodi arian yn cynnwys costau ymgyrchu, hysbysebu a marchnata, a defnyddiau postio uniongyrchol.

Mae gwariant ar weithgarwch elusennol yn cynnwys y costau hynny a delir gan yr elusen wrth gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau er lles ei derbynwyr. Mae'n cynnwys nid yn unig y costau y gellir eu clustnodi'n uniongyrchol, ond hefyd y gweithgareddau a'r costau hynny o natur anuniongyrchol sy'n angenrheidiol er mwyn eu cefnogi.

Asedau Sefydlog diriaethol

Caiff asedau sefydlog eu cyfalafu ar gost. Amcangyfrifir y dibrisiad er mwyn lleihau cost yr ased, namyn yr amcangyfrif o werth sy'n weddill, dros oes yr ased fel a ganlyn:

Offer a chyfarpar	- 25% dull lleihau
Offer cyfrifiadurol	- 25% dull lleihau

Trethiant

Mae'r elusen yn cael ei heithrio o dalu treth gorfforaethol ar ei gweithgarwch elusennol.

Cyfrifo Cronfeydd

Gellir defnyddio cronfeydd anghyfyngedig yn unol â'r amcanion elusennol gyda sêl bendith yr ymddiriedolwyr. Dim ond at ddibenion penodol o fewn amcanion yr elusen y gellir defnyddio cronfeydd cyfyngedig. Ceir cyfyngiad pan fo'r rhoddwr yn nodi hynny, neu pan fo'r gronfa wedi ei chreu i godi arian at bwrpasau cyfyngedig penodol. Ceir esboniad pellach am natur a diben pob cronfa yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Offerynnau Ariannol

Dim ond asedau ac ymrwymïadau ariannol o'r math sy'n gymwys ar gyfer offerynnau ariannol sylfaenol sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu derbyn yn y lle cyntaf ar sail y gwerth ariannol, ac yna eu mesur ar sail eu gwerth setliad.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr yn ôl y swm y cytunwyd arno ar ôl cynnwys unrhyw ddisgownt masnachol.

Credydwyr

Cydnabyddir credydwyr lle mae gan yr elusen ymrwymiad cyfredol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n debygol o arwain at drosglwyddo arian i drydydd parti, a bod y swm i gwrdd â'r ymrwymiad yn un y gellir ei fesur neu ei amcangyfrif yn ddibynadwy. Fel arfer, caiff credydwyr eu cydnabod wrth iddynt setlo'r swm ar ôl caniatáu unrhyw ddisgownt masnachol sy'n ddyledus.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 (parhad)

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Trafodion cyfyngedig

Dosberthir cronfeydd fel rhai cyfyngedig pan dyfarnwyd incwm grant ar gyfer gweithredu prosiectau penodol. Pan fydd yr elusen yn gwario costau cymorth wrth gyflawni amcanion y grantiau hyn, nid yw'n ymarferol rhannu'r gwariant rhwng elfennau cyfyngedig ac anghyfyngedig. Mae pob grant a wobrwyyd ar y sail bod elfen o gostau cymorth yn rhan o'r cais grant yn cael eu dosbarthu fel rhai gwbl anghyfyngedig.

3) Rhoddion

	2023	2022
	£	£
Incwm		
Grant Craidd y Llywodraeth	57,790	60,000
Grant Ieuenctid	-	13,000
Grant Hydref o Hwyl	-	3,186
Grant Haf o Hwyl	7,079	2,186
Grant Uwch Gweithwyr Chawarae	3,187	-
Ffioedd Gofal Plant (<i>gweler manylion isod</i>)	3,236	2,078
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	7,246	4,000
Grant i gefnogi dysgwyr	1,000	-
Grant Cymraeg yn y gymuned	3,000	-
Grant Cyngor casnewydd celf a chrefft	300	-
Grant mentrau iaith cymru pel droed	700	-
Grant man cynnes	2,000	-
Cymraeg i blant	125	-
Cynllun diogeli swyddi	-	526
Grantiau eraill	-	935
Incwm arall	-	30
Llog	128	3
Cyfanswm incwm	85,791	85,944

Ffioedd Gofal Plant

Derbyniwyd £3,236 (2022: £2,078) o ffioedd gofal plant yn ystod y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023.

Grantiau eraill

Cyfanswm incwm grantiau eraill y cwmni am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 £dim (2022: £935).

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 (parhad)

4) Gwariant

	2023	2022
	£	£
<u>Costau uniongyrchol</u>		
<u>Costau gweithgareddau craidd</u>		
Hysbysebu gweithgareddau	9,500	-
Gweithgareddau	13,373	11,267
Adnoddau	201	494
Cyfanswm costau gweithgareddau craidd	23,074	11,761
<u>Costau clybiau ar ôl ysgol</u>		
Bwyd ac adnoddau	1,018	366
Yswiriant	412	380
Gwiriadau DBS	140	100
Cyfanswm costau clybiau ar ôl ysgol	1,570	846
Cyfanswm costau uniongyrchol	24,644	12,607
<u>Costau cyflogaeth</u>		
<u>Staff craidd</u>		
Cyflogau	47,388	41,258
Yswiriant Gwladol	-	3,267
Costau pensiwn	2,235	3,418
Costau staff eraill	901	-
<u>Clybiau gwyliu</u>		
Cyflogau	-	581
Costau pensiwn	-	-
<u>Staff clybiau ar ôl ysgol</u>		
Cyflogau	5,624	5,796
Cyfanswm costau cyflogaeth	56,148	54,320
<u>Treuliau gweinyddol cyffredinol</u>		
Rhent	5,903	60
Gwres a golau	2,257	-
Costau sefydlu swyddfa	1,277	-
Ffôn/WiFi	382	461
Treuliau TG	200	180
Ffioedd proffesiynol	929	2,486
Nwyddau swyddfa	523	100
Yswiriant	788	737
Aelodaeth	1,035	1,000
Hysbysebu	1,284	1,394
Costau eraill	1,461	990
Ffioedd bancio	60	74
Cyfanswm costau gweinyddol cyffredinol	16,096	7,482

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 (parhad)

5) Costau anuniongyrchol eraill

	2023	2022
	£	£
Dibrisio gosodiadau a ffitiadau	2,136	719
Ffi archwilio	1,080	1,080
	<u>3,216</u>	<u>1,799</u>

6) Dadansoddiad o gostau staff a chydabyddiaeth a threuliau'r Ymddiriedolwyr

Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr unrhyw enillion na chwaith unrhyw dreuliau yn ystod y flwyddyn (2022: £dim).

7) Costau staff

Ar gyfartaledd misol, cyflogwyd 6 o staff yn ystod y flwyddyn (2022: 6).

8) Cwmni cyfyngedig drwy warant

Mae'r cwmni yn gwmni cyfyngedig drwy warant ac felly nid oes ganddo unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau. Mae pob un o'r aelodau yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r cwmni os caiff y cwmni ei ddirwyn i ben.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 (parhad)

9) Asedau sefydlog diriaethol

	Offer cyfrifiadurol £	Offer a chyfarpar £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2022	2,447	4,483	6,930
Ychwanegiadau	-	6,385	3,961
Ar 31 Mawrth 2023	2,447	10,888	13,315
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2020	(1,415)	(3,357)	(4,772)
Tâl am y flwyddyn	(258)	(1,878)	(1,530)
Ar 31 Mawrth 2023	(1,673)	(5,235)	(6,908)
Gwerth llyfr net			
Ar 31 Mawrth 2023	774	5,633	6,407
Ar 31 Mawrth 2022	1,032	1,126	2,158

10) Dyledwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2023 £	2022 £
Grant Hydref o Hwyl	-	3,186
Grant Cyngor Casnewydd Clwb Gwyliau	5,465	-
Grant Cymraeg I blant	125	-
Ffioedd clybiau ar ôl ysgol	1,603	-
	7,193	3,186

11) Credydwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2023 £	2022 £
Credydwyr masnach	-	300
Credydwyr eraill	6,080	1,080
	6,080	1,380

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023 (parhad)

12) Symudiadau o fewn cronfeydd

	Ar 1/4/22	Adnoddau a dderbyniwyd	Adnoddau a wariwyd	Ar 31/3/23
	£	£	£	£
<u>Cronfeydd anghyfyngedig</u>				
Cronfa gyffredinol	55,666	61,026	(69,568)	47,124
Cronfa wrth gefn	30,018	128	-	30,146
	85,684	61,154	(69,568)	77,270
<u>Cronfeydd Cyfyngedig</u>				
Grant leuenctid	5,899	-	(5,899)	-
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	-	7,246	(7,246)	-
Grant uwch gweithwyr chwarae	-	3,187	(3,187)	-
Grant Haf o Hwyl	-	7,079	(7,079)	-
Grant Man gynnes	-	2,000	(2,000)	-
Grant pel droed Mentrau iaith Cymru	-	700	(700)	-
Grant i gefnogi dysgwyr	-	1,000	(1,000)	-
Grant Cymraeg yn y gymuned	-	3,000	(3,000)	-
Grant Cymraeg i blant	-	125	(125)	-
Grant Cyngor Casnewydd Celf a Chrefft	-	300	(300)	-
Cyfanswm cronfeydd cyfyngedig	5,899	24,637	(30,536)	-
Cyfansymiau cronfeydd	91,583	85,791	(101,104)	77,270

13) Offerynnau ariannol

	2023	2022
	£	£
Asedau ariannol ar sail cost amorteiddiad	7,193	3,186
Treuliau ariannol ar sail cost amorteiddiad	6,080	1,380
	13,273	4,566

14) Trafodion â phartïon cysylltiedig

Derbyniwyd cyfanswm o £dim (2022: £dim) gan bartïon cysylltiedig yn ystod y flwyddyn.

Menter Iaith Casnewydd
Cyfrif Incwm a Gwariant manwl

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023

	2023	2022
	£	£
Incwm		
Grant Craidd Llywodraeth Cymru	57,790	60,000
Grant Ieuenctid	-	13,000
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	7,246	4,000
Grant Hydref o Hwyl	-	3,186
Grant Haf o Hwyl	7,079	2,186
Grant Uwch gweithwyr chwarae	3,187	-
Grant Cymraeg yn y gumuned	3,000	-
Ffioedd Gofal Plant	3,236	2,078
Grant man cynnes	2,000	-
Grant i gefnogi dysgwyr	1,000	-
Grant pel droed mentrau iaith Cymru	700	-
Grant Cyngor Casnewydd celf a chrefft	300	-
Cymraeg I blant	125	-
Cynllun Diogeli Swyddi	-	526
Grantiau eraill	-	935
Incwm arall	-	30
Llog	128	3
Cyfanswm yr adnoddau a dderbyniwyd	85,791	85,944
Gwariant		
Costau uniongyrchol	(24,282)	(12,607)
Costau cyflogaeth	(56,148)	(54,320)
Treuliau gweinyddol cyffredinol	(16,096)	(7,482)
Costau anuniongyrchol eraill	(3,216)	(1,799)
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd	(101,104)	(76,208)
Incwm net	(14,313)	9,736

Nid yw'r dudalen hon yn rhan o'r datganiad ariannol statudol

Accounts

Rhif cofrestredig: 09044650 (Cymru)

Rhif yr elusen: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(Cwmni cyfyngedig drwy warant ac elusen)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

Menter Iaith Casnewydd

Cynnwys

Tudalen

- 2 Gwybodaeth gyfreithiol a gweinyddol
- 3 Adroddiad y Cyfarwyddwyr
- 6 Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol
- 7 Datganiad o weithgareddau ariannol
- 8 Mantolen

9 - 15 Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

Nid yw'r tudalennau canlynol yn ffurfio rhan o'r datganiadau ariannol statudol:

- 16 Datganiad manwl o'r gweithgareddau ariannol

Menter Iaith Casnewydd

Manylion y Cwmni

**Ymddiriedolwyr yr elusen
a chyfarwyddwyr y cwmni** Mr S A Blundell
Mr A Rees-Taylor - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms L K Harris - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Mr R Webber - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Mr L Hughes - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Dr M Rees - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms R Willis - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms S W Thomas - penodwyd ar 31 Mawrth 2022

Cadeirydd yr elusen Mr S A Blundell

Ysgrifennydd y cwmni Mr D Rh Henry

Rhif cofrestredig 09044650 (Cymru)

Swyddfa gofrestredig Uned2/Unit 2
The Provision Market
Casnewydd
NP20 1DD

Archwilydd annibynnol Huw Aled Accountants Ltd
60 Ashbourn Way
Llanishen
Caerdydd
CF14 5EY

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

Mae'r Ymddiriedolwyr, sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr yr elusen at ddiben deddfwriaeth cwmnïau, yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol archwiliedig am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2022. Mae'r Ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu'r "Datganiad o Arferion a Argymhellwyd i Elusennau" a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2019 wrth baratoi'r adroddiad blynyddol, ac mae'r datganiadau hyn yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (yn weithredol o 1 Ionawr 2019).

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni elusennol ac yn gwmni cyfyngedig o dan warant fel y'i diffinir yn Neddf Cwmnïau 2006. Fe'i sefydlwyd yn unol â'r Memorandwm sy'n datgan manylion a phwerau'r cwmni, a chaiff ei reoli'n unol â'r Erthyglau Cymdeithasiad. Ymgorfforwyd y cwmni ar 16 Mai 2014 a chofrestrwyd fel elusen gyda'r Comisiwn Elusennau ar 11 Chwefror 2020.

Llwyddiannau a pherfformiad

Mae Menter Iaith Casnewydd yn darparu amrediad o wasanaethau er mwyn galluogi cymunedau Casnewydd i fyw a gweithio trwy gyfrwng y Gymraeg. Gellir gweld amlinelliad o'n gwaith ar ein gwefan: www.MenterCasnewydd.Cymru

Arweiniodd y pandemig, a'r normal newydd, at newidiadau rhyngwladol, cenedlaethol, lleol ac o fewn Menter Iaith Casnewydd. Mae'r symudiad i weithredu'n ddigidol (fel ymateb i'r pandemig) yn golygu bod gweithio ar-lein yn parhau i fod yn rhan greiddiol o'n gwaith, hyd yn oed wrth i'r cyfyngiadau Covid godi. Trwy gadw at y rheolau Covid, roeddem yn gallu dychwelyd i weithio yn y gymuned. Er nad oeddem yn gallu dychwelyd i'n swyddfa ym Mhrifysgol De Cymru, roeddem yn gallu rhentu gweithfan gyda busnes bach lleol. Fe wnaethom ddatblygu ein hasedau digidol a'u chyfuno nhw gyda gweithio yn ein cymunedau, gan ddechrau gweithio mewn ffordd hybrid. Mae hyn wedi bod yn effeithiol, gyda Menywod Casnewydd yn arbennig, yn cynnal digwyddiadau hybrid yn rheolaidd.

Roedd parhau i weithio gyda phartneriaid yn hollbwysig ac rydym yn hynod falch o'n gweithgareddau ar y cyd gyda Menter BGTM, Gŵyl Newydd, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg, Mudiad Meithrin a Phrifysgol De Cymru.

Buom yn gweithio i rymuso grwpiau lleol i ddod yn wydn a hunangynhaliol. Fe wnaethom ddarparu logo dwyieithog i'n Cyngor Gwirfoddol Sirol Lleol (GAVO) i'w ddefnyddio ar gyfer un o'u digwyddiadau blynyddol allweddol "Families Love Newport / Mae Teuluoedd yn Caru Casnewydd" sydd bellach yn rhan sefydledig o hunaniaeth eu brand.

I ymateb i'r golled mewn incwm a achoswyd gan y pandemig, sefydlwyd grŵp gwirfoddol codi arian newydd, gyda phwyslais newydd ar geisiadau grant. Dros y flwyddyn dyfarnwyd £26,236 o grantiau i ni (er na dderbyniwyd yr holl arian o fewn y flwyddyn ariannol) – sy'n rhywbeth yr ydym yn haeddiannol falch ohono.

Wrth i'r pandemig leddfu ac wrth i'n habsenoldeb gorfodol o'n swyddfeydd ar gampws Prifysgol De Cymru, Casnewydd barhau, penderfynodd y bwrdd ei bod yn bryd i'r Fenter adleoli, gan geisio fangre a fyddai'n agored i'r cyhoedd, ac yn darparu hwb i'r iaith yng Nghasnewydd. Ar ôl llawer o waith ymchwil a thrafod, penderfynasom symud i Farchnad Casnewydd, sef adfywiad marchnad dan do mwyaf Ewrop. Ar ôl llofnodi prydles, wnaeth oedi ar y gwaith adfer a gosod golygu nad oedd modd adleoli tan y flwyddyn ariannol 2022-2023.

Gwelwyd sawl aelod o'r bwrdd yn camu i lawr yn ystod y flwyddyn hon. Rydym yn dragwyddol ddiolchgar iddynt am eu cyfraniad ac am helpu i arwain Menter Iaith Casnewydd trwy gyfnod anodd iawn. Roedd newidiadau mewn amgylchiadau personol a staffio yn gwneud y chwarter diwethaf yn heriol iawn. Serch hynny, mae Menter Iaith Casnewydd yn edrych ymlaen at barhau i weithio gyda'n defnyddwyr gwasanaeth, agor yr Uned newydd ym Marchnad Casnewydd a thyfu ein darpariaeth gymunedol.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

Ein diben a'n gweithgareddau

Sefydlwyd Menter Iaith Casnewydd yn 2009 gan grŵp o wirfoddolwyr yn y gymuned oedd am weld y Gymraeg yn tyfu a ffynnu yng Nghasnewydd. Mae ganddom swyddogion llawn amser a gweithwyr achlysurol yn gweithio i ddatblygu rhaglen o weithgareddau Cymraeg yn y gymuned. Gweithiwn hefyd mewn partneriaeth gyda mudiadau cymunedol eraill i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y ddinas a'r Sir gan gyfrannu tuag at weledigaeth Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050.

Amcan y mudiad yw i wella addysg y cyhoedd am yr iaith Gymraeg drwy hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Gwnawn hyn drwy hyrwyddo'r Gymraeg yn y gymuned drwy ddarparu clybiau gofal plant, gweithgareddau i ddysgwyr, clybiau ieuenctid, hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn y sector breifat a chynnal a threfnu gweithgareddau cyson.

Strwythur, rheoli a threfn lywodraethol

Rheolir yr elusen gan ei ddogfen lywodraethu sef Memorandwm ac Erthyglau a fabwysiadwyd ar 16 Mai 2014. Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac yn elusen gofrestredig. Mae'n fudiad nid-er-elw ac yn cael ei reoli gan bwyllgor o wirfoddolwyr sydd yn gyfarwyddwyr ac yn aelodau a adnabyddir fel y Pwyllgor Rheoli. Mae cyfraniad pob aelod o'r elusen wedi ei gyfyngu i £1 tuag at asedau os yw'r elusen yn cael ei ddiddymu. Etholir ein cyfarwyddwyr a'n hymddiriedolwyr yn y cyfarfod blynyddol cyffredinol drwy enwebiad yn ôl ein dogfen llywodraethiant.

Cyfarwyddwyr

Datgelir y Cyfarwyddwyr a weithredodd yn ystod y flwyddyn a hyd at ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol yma:

Mr S A Blundell
Mr T O Rodrigues - ymddiswyddodd ar 26 Hydref 2022
Mr A Rees-Taylor - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms L K Harris - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Mr R Webber - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Mr L Hughes - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Dr M Rees - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms R Willis - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms S W Thomas - penodwyd ar 31 Mawrth 2022
Ms E M Howley - ymddiswyddodd ar 2 Rhagfyr 2021
Mr S R Edwards - ymddiswyddodd ar 1 Rhagfyr 2021
Ms Rh W Dafydd - ymddiswyddodd ar 31 Mawrth 2022
Mrs E Maher - ymddiswyddodd ar 19 Mehefin 2021

Adolygiad ariannol

Adroddir canlyniadau'r elusen am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2022 yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Derbyniwyd cyfanswm incwm o £85,944 (2021: £86,672) a gwariwyd £76,208 (2021: £75,615) ac felly yr incwm net oedd £9,736 (2021: £11,057).

Cyfanswm cronfeydd y cwmni ar 31 Mawrth 2022 oedd £91,583 (2021: £81,847), lle roedd £5,899 yn perthyn i gronfa cyfyngedig (2021: £dim) a £30,018 (2021: £20,015) wedi ei gadw fel cronfa wrth gefn yn unol â'r polisi cronfeydd wrth gefn.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

Adolygiad risg

Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi adolygu'r risgiau sylweddol hynny lle mae Menter Iaith Casnewydd yn agored i risg, ac mae systemau wedi eu sefydlu i leihau'r risgiau hynny. Paratowyd adroddiadau rheolaidd er mwyn sicrhau bod y camau priodol yn bodoli i leihau'r risgiau, sydd yn cynnwys risgiau megis angen rhestru prif risgiau y cwmni, e.e. parhad y cwmni, materion ariannol, iechyd a diogelwch, data personol yr aelodau, staffio a'r amgylchedd.

Polisi cronfeydd wrth gefn a busnes gweithredol

Mae gan Gyfarwyddwyr Menter Iaith Casnewydd yr hawl i gadw arian wrth gefn. Mae'r arian hyn er mwyn gwarchod y cwmni mewn sefyllfa o argyfwng. Gall yr arian gael ei ddefnyddio i dalu biliau a chyflogau pan fo sefyllfa ariannol Menter Iaith Casnewydd yn isel. Bydd yr arian hwn yn cael ei ad-dalu yn unionsyth, hynny yw pan fo digon o arian yn y cyfrif cyfredol. Mae'r arian wrth gefn yn cael ei gadw mewn cyfrif cynilion y gellir cael mynediad ato unrhywbryd.

Caiff yr arian yma ei nodi fel 'Cronfa Wrth Gefn' ar gyfrifon Menter Iaith Casnewydd. Ymgeisia Menter Iaith Casnewydd gadw cyfanswm yr arian wrth gefn yn £30,000 oni phenderfynnir yn wahanol yng nghyfarfodydd y Cyfarwyddwyr. Anela'r Cyfarwyddwyr i gadw at y swm hwn ac ychwanegu ato er mwyn sicrhau bod mwy na digon i dalu costau rhedeg craidd y Fenter am 3 mis pe bai'r Fenter yn dod i ben. Bydd yr arian sy'n fwy na'r hyn sydd ei angen i gau'r Fenter yn arian y bydd posib ei ddefnyddio mewn argyfwng neu achos brys i gynnal digwyddiad, swydd neu ymgyrch benodol. Nid yw'r arian yma yn cael ei wario heb bleidlais fwyafrifol mewn cyfarfod llawn o'r Pwyllgor Cyfarwyddwyr.

Prif ffynhonnell incwm Menter Iaith Casnewydd yw Grant Llywodraeth Cymru. Mae Menter Iaith Casnewydd yn ymdrechu i ddenu incwm ychwanegol o ffynonellau arian eraill megis trwy geisiadau grant.

Polisi buddsoddi

Rheolwyd polisi buddsoddi'r cwmni gan yr Erthyglau Cymdeithasiad, o fewn y canllawiau a osodwyd. Rydym yn adolygu'r sefyllfa hon yn gyson.

Archwilydd annibynnol

Archwilydd annibynnol y cyfrifon hyn oedd Huw Aled Accountants Ltd, 60 Ashbourn Way, Llanishen, Caerdydd, CF14 5EY.

Paratowyd yr adroddiad hwn ar sail canllawiau *Cyfrifo ac Adrodd i Elusennau: Datganiad o Arferion a Argymhellwyd* sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon ac yn unol â gofynion Safonau Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019).

Cymeradwywyd gan y Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr ar 12 Rhagfyr 2022 ac fe'i llofnodwyd ar eu rhan gan:

Enw: STEPHEN ASHLEY BLUNDELL
Ymddiriedolwr

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd ('y Cwmni')

Yr wyf yn adrodd i Ymddiriedolwyr yr elusen am fy archwiliad o gyfrifon y Cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022.

Cyfrifoldebau a sail yr adroddiad

Fel Ymddiriedolwyr y Cwmni (a hefyd y cyfarwyddwyr at ddibenion deddfwriaeth cwmnïau) chi sy'n gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Wedi bodloni fy hun nad oes angen i gyfrifon y Cwmni dderbyn awdit o dan Rhan 16 Deddf 2006, a'i bod yn gymwys ar gyfer archwiliad annibynnol, gallaf adrodd ar sail fy archwiliad o gyfrifon yr elusen o dan Adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gynnal fy archwiliad rwyf wedi dilyn Cyfarwyddiadau y Comisiwn Elusennau o dan Adran 145(5)(b) o Ddeddf 2011.

Datganiad yr Archwilydd Annibynnol

Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad, a gallaf gadarnhau nad oes unrhyw fater wedi dod i'm sylw mewn cysylltiad â'm harchwiliad sy'n peri i mi gredu:

1. nad yw'r cofnodion cyllido wedi eu cadw mewn perthynas â'r Cwmni yn unol â gofynion Adran 386 Deddf 2006;

neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cyd-fynd â'r cofnodion hyn;

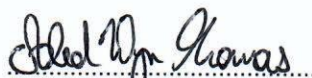
neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion Adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg nad yw'n rhan o'r materion gaiff eu hystyried fel rhan o archwiliad annibynnol;

neu

4. nad yw'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â methodoleg ac egwyddorion y Datganiad o Ymarfer a Argymhellwyd (*Statement of Recommended Practice*) a ddefnyddir i gyfrifo ac adrodd gan elusennau sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn ôl gofynion Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).

Nid oes gennyf unrhyw gonsyrn ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion mewn cysylltiad â'r archwiliad y dilyd tynnu sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn dod i ddealltwriaeth llawn o'r cyfrifon.

Aled Wyn Thomas, ACA

Huw Aled Accountants Ltd
60 Ashbourn Way
Llanishen
Caerdydd
CF14 5EY

Dyddiad: 12/12/2022

Menter Iaith Casnewydd

Datganiad o weithgareddau ariannol
(yn cynnwys cyfrif o incwm a gwariant)

am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022

		2022	2021
		£	£
<u>Incwm</u>	Nodyn		
Rhoddion	3	85,941	86,663
Llog		3	9
Cyfanswm Incwm		85,944	86,672
<u>Gwariant</u>			
Gweithgareddau elusenol	4, 5	(76,208)	(75,615)
Incwm net		9,736	11,057
<u>Cysoni'r Cronfeydd</u>			
Cysoni'r cronfeydd a ddygwyd ymlaen		81,847	70,790
Cyfanswm y cronfeydd a gariwyd ymlaen		91,583	81,847

Menter Iaith Casnewydd

Mantolen ar 31 Mawrth 2022

		2022	2021
		£	£
Asedau sefydlog	Nodyn		
Asedau diriaethol	9	2,158	2,877
Asedau cyfredol			
Dyledwyr	10	3,186	989
Arian yn y banc		87,619	79,061
		<u>90,805</u>	<u>80,050</u>
Credydwyr			
Yn ddyledus o fewn un blwyddyn	11	(1,380)	(1,080)
Asedau net cyfredol		<u>89,425</u>	<u>78,970</u>
Cyfanswm asedau llai dyledion cyfredol		<u>91,583</u>	<u>81,847</u>
Asedau net		<u>91,583</u>	<u>81,847</u>
Cronfeydd			
Cronfeydd cyfyngedig		5,899	-
Cronfeydd wrth gefn		30,018	20,015
Cronfeydd cyffredinol		55,666	61,832
Cyfanswm y cronfeydd		<u>91,583</u>	<u>81,847</u>

Mae gan y cwmni elusenol hawl i beidio â chynnal awdit, dan Adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006, am y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2022.

Nid yw'r aelodau wedi gofyn i'r cwmni elusenol gynnal awdit o'u cyfrifon ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn unol ag Adran 476 Deddf Cwmnïau 2006.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cydnabod eu cyfrifoldeb dros y canlynol:

(a) sicrhau bod y cwmni elusenol yn cadw cyfrifon sy'n cyd-fynd â gofynion Adran 386 a 387 o Ddeddf Cwmnïau 2006, ac
(b) yn paratoi datganiadau ariannol sy'n adlewyrchu'n gywir a theg sefyllfa'r cwmni elusenol ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, gan gynnwys y gwarged neu'r ddyled yn unol â gofynion Adrannau 394 a 395 ac sydd fel arall yn cydymffurfio â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 o safbwynt datganiadau ariannol sy'n berthnasol i gwmnïau elusenol.

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu paratoi i gydymffurfio â gofynion arbennig Rhan 15 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n berthnasol i gwmnïau elusenol bychan.

Cafodd y datganiadau ariannol eu cymeradwyo gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ar 12 Rhagfyr 2022 2022 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

Enw: **STEPHEN ASHLEY BLUNDELL**
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 9 i 15 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022

1) Gwybodaeth Statudol

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig dan warant wedi ei ymgorffori yng Nghymru o fewn y Deyrnas Gyfunol. Y Swyddfa Gofrestredig yw Unit 2/Uned 2, The Provision Market, Casnewydd, Cymru, NP20 1DD.

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu cyflwyno mewn Sterling (£), sef arian cyfred y cwmni, yn grwn i'r bunt agosaf.

Prif ddiben a natur yr elusen yw i gynyddu defnydd y Gymraeg gan blant ac oedolion Casnewydd a'i gwneud yn iaith sy'n rhan o waed naturiol y ddinas gan alluogi pobl Casnewydd i fyw a gweithio yn y Gymraeg.

Caiff y prif bolisïau cyfrifo a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu nodi isod. Cafodd y polisïau eu gweithredu'n gyson dros yr holl flynyddoedd a gyflwynir, oni nodir yn wahanol.

2) Polisïau Cyfrifyddu

Sail paratoi'r datganiadau ariannol

Mae datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sydd yn endid budd cyhoeddus o dan FRS 102, wedi cael eu paratoi yn unol â SORP (FRS 102) *Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice* sy'n gymwys i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol yn y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019), a Deddf Cwmnïau 2006. Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi ar sail confensiwn hanesyddol.

Mae Menter Iaith Casnewydd yn cwrdd â'r diffiniad o endid budd cyhoeddus dan FRS 102. Caiff yr asedau a'r dyledion eu cydnabod o'r cychwyn cyntaf ar gost neu werth gweithrediad hanesyddol oni nodir yn wahanol yn y nodyn / nodiadau cyfrifo perthnasol.

Incwm o weithgareddau elusennol

Mae'r incwm o weithgareddau elusennol yn cynnwys incwm a dderbyniwyd dan gytundeb neu lle bo'r hawl yn amodol ar berfformiad dan amodau penodol. Caiff yr incwm hwn ei gydnabod gan bod y gwasanaethau perthynol yn cael eu darparu, ac y mae yna hawl, a thebygolrwydd o dderbynneb, a gellir mesur y swm gyda dibynadwyedd digonol. Caiff yr incwm ei ohirio lle bo'r arian yn cael ei dderbyn cyn cyflawni'r gwasanaeth neu'r digwyddiad mae'r arian yn berthnasol iddo.

Incwm buddsoddiadau

Caiff incwm o fuddsoddiadau ei gydnabod ar sail ei dderbyn. Nid yw'n bolisi gan yr elusen i ddangos incwm net o wariant.

Gwariant

Caiff ymrwymïadau eu cydnabod fel gwariant cyn gynted ag y bo rheidrwydd cyfreithiol neu ymarferol yn ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw. Mae'n debygol y bydd rhaid trosglwyddo buddiannau economaidd fel setliad a gellir mesur yr ymrwymiad mewn modd dibynadwy. Caiff y gwariant ei gyfrifo ar sail croniadau, ac fe'i dosbarthwyd dan benawdau sy'n corlannu'r holl gostau o fewn y categori. Lle nad oes modd clustnodi costau dan bennawd penodol, maent wedi ei glustnodi o dan weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd a wneir o'r adnoddau.

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Gwariant (parhad)

Mae costau sy'n ymwneud â chodi arian yn cynnwys costau ymgyrchu, hysbysebu a marchnata, a defnyddiau postio uniongyrchol.

Mae gwariant ar weithgarwch elusennol yn cynnwys y costau hynny a delir gan yr elusen wrth gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau er lles ei derbynwyr. Mae'n cynnwys nid yn unig y costau y gellir eu clustnodi'n uniongyrchol, ond hefyd y gweithgareddau a'r costau hynny o natur anuniongyrchol sy'n angenrheidiol er mwyn eu cefnogi.

Asedau Sefydlog diriaethol

Caiff asedau sefydlog eu cyfalafu ar gost. Amcangyfrifir y dibrsiad er mwyn lleihau cost yr ased, namyn yr amcangyfrif o werth sy'n weddill, dros oes yr ased fel a ganlyn:

Offer a chyfarpar	- 25% dull lleihau
Offer cyfrifiadurol	- 25% dull lleihau

Trethiant

Mae'r elusen yn cael ei heithrio o dalu treth gorfforaethol ar ei gweithgarwch elusennol.

Cyfrifo Cronfeydd

Gellir defnyddio cronfeydd anghyfyngedig yn unol â'r amcanion elusennol gyda sêl bendith yr ymddiriedolwyr. Dim ond at ddibenion penodol o fewn amcanion yr elusen y gellir defnyddio cronfeydd cyfyngedig. Ceir cyfyngiad pan fo'r rhoddwr yn nodi hynny, neu pan fo'r gronfa wedi ei chreu i godi arian at bwrpasau cyfyngedig penodol. Ceir esboniad pellach am natur a diben pob cronfa yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Offerynnau Ariannol

Dim ond asedau ac ymrwymadau ariannol o'r math sy'n gymwys ar gyfer offerynnau ariannol sylfaenol sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu derbyn yn y lle cyntaf ar sail y gwerth ariannol, ac yna eu mesur ar sail eu gwerth setliad.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr yn ôl y swm y cytunwyd arno ar ôl cynnwys unrhyw ddisgownt masnachol.

Credydwyr

Cydnabyddir credydwyr lle mae gan yr elusen ymrwymiad cyfredol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n debygol o arwain at drosglwyddo arian i drydydd parti, a bod y swm i gwrdd â'r ymrwymiad yn un y gellir ei fesur neu ei amcangyfrif yn ddibynadwy. Fel arfer, caiff credydwyr eu cydnabod wrth iddynt setlo'r swm ar ôl caniatáu unrhyw ddisgownt masnachol sy'n ddyledus.

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Trafodion cyfyngedig

Dosberthir cronfeydd fel rhai cyfyngedig pan dyfarnwyd incwm grant ar gyfer gweithredu prosiectau penodol. Pan fydd yr elusen yn gwario costau cymorth wrth gyflawni amcanion y grantiau hyn, nid yw'n ymarferol rhannu'r gwariant rhwng elfennau cyfyngedig ac anghyfyngedig. Mae pob grant a wobrwyyd ar y sail bod elfen o gostau cymorth yn rhan o'r cais grant yn cael eu dosbarthu fel rhai gwbl anghyfyngedig.

3) Rhoddion

	2022	2021
	£	£
Incwm		
Grant Craidd y Llywodraeth	60,000	60,000
Grant Ieuenctid	13,000	-
Grant Hydref o Hwyl	3,186	-
Grant Haf o Hwyl	2,186	-
Ffioedd Gofal Plant (<i>gweler manylion isod</i>)	2,078	(185)
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	4,000	-
Grant Cronfa Cadernid Economaidd	-	10,000
Grant Cymraeg Byd Busnes	-	3,861
Cynllun diogeli swyddi	526	7,783
Grantiau eraill	935	5,129
Incwm arall	30	75
Llog	3	9
Cyfanswm incwm	85,944	86,672

Ffioedd Gofal Plant

Derbyniwyd £2,078 (2021: colled o £185) o ffioedd gofal plant yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022. Yn 2021, yn sgîl y pandemig, bu rhaid cau y clybiau ar ôl ysgol. O ganlyniad, bu rhaid prosesu ad-daliadau i rieni a bu rhaid dileu cyfran o'r dyledwyr a oedd yn gydnabyddedig ar 31 Mawrth 2020, sef ffioedd gofal plant oedd yn ddyledus i'r cwmni. Cyfanswm yr ad-daliadau ac o ddileu y dyledwyr oedd £2,527. Y canlyniad net ar gyfer gofal plant yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 oedd colled o £185.

Grantiau eraill

Cyfanswm incwm grantiau eraill y cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yw £935 (2021: £5,129). Mae'r ffynhonnell incwm yma yn cynnwys grant cyfieithu o £494 a grant Eglwys Cymru o £441.

Menter Iaith Casnewydd**Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 (parhad)****4) Gwariant**

	2022	2021
	£	£
<u>Costau uniongyrchol</u>		
<u>Costau gweithgareddau craidd</u>		
Hysbysebu gweithgareddau	-	20
Gweithgareddau	11,267	2,115
Adnoddau	494	-
Cyfanswm costau gweithgareddau craidd	11,761	2,135
<u>Costau clybiau ar ôl ysgol</u>		
Bwyd ac adnoddau	366	147
Yswiriant	380	296
Gwiriadau DBS	100	50
Cyfanswm costau clybiau ar ôl ysgol	846	493
Cyfanswm costau uniongyrchol	12,607	2,628
<u>Costau cyflogaeth</u>		
<u>Staff craidd</u>		
Cyflogau	41,258	45,840
Yswiriant Gwladol	3,267	4,273
Costau pensiwn	3,418	1,749
<u>Clybiau gwyliau</u>		
Cyflogau	581	1,989
Costau pensiwn	-	80
<u>Staff clybiau ar ôl ysgol</u>		
Cyflogau	5,796	11,036
Cyfanswm costau cyflogaeth	54,320	64,967
<u>Treuliau gweinyddol cyffredinol</u>		
Rhent	60	95
Ffôn/WiFi	461	307
Treuliau TG	180	3,363
Ffioedd proffesiynol	2,486	-
Nwyddau swyddfa	100	-
Yswiriant	737	683
Aelodaeth	1,000	1,000
Hysbysebu	1,394	-
Costau eraill	990	455
Ffioedd bancio	74	77
Cyfanswm costau gweinyddol cyffredinol	7,482	5,980

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 (parhad)

5) Costau anuniongyrchol eraill

	2022	2021
	£	£
Dibrisio gosodiadau a ffitiadau	719	960
Ffi archwilio	1,080	1,080
	<u>1,799</u>	<u>2,040</u>

6) Dadansoddiad o gostau staff a chydabyddiaeth a threuliau'r Ymddiriedolwyr

Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr unrhyw enillion na chwaith unrhyw dreuliau yn ystod y flwyddyn (2021: £dim).

7) Costau staff

Ar gyfartaledd misol, cyflogwyd 6 o staff yn ystod y flwyddyn (2021: 10).

8) Cwmni cyfyngedig drwy warant

Mae'r cwmni yn gwmni cyfyngedig drwy warant ac felly nid oes ganddo unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau. Mae pob un o'r aelodau yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r cwmni os caiff y cwmni ei ddirwyn i ben.

Menter Iaith Casnewydd**Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 (parhad)****9) Asedau sefydlog diriaethol**

	Offer cyfrifiadurol £	Offer a chyfarpar £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2020	-	4,483	4,483
Ychwanegiadau	2,447	-	2,447
Ar 31 Mawrth 2021 a 31 Mawrth 2022	2,447	4,483	6,930
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2020	(612)	(2,481)	(3,093)
Tâl am y flwyddyn	(459)	(501)	(960)
Ar 31 Mawrth 2021 a 1 Ebrill 2021	(1,071)	(2,982)	(4,053)
Tâl am y flwyddyn	(344)	(375)	(719)
Ar 31 Mawrth 2022	(1,415)	(3,357)	(4,772)
Gwerth llyfr net			
Ar 31 Mawrth 2022	1,032	1,126	2,158
Ar 31 Mawrth 2021	1,376	1,501	2,877

10) Dyledwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2022 £	2021 £
Grant Hydref o Hwyl	3,186	-
Ffioedd clybiau ar ôl ysgol	-	989
	3,186	989

11) Credydwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2022 £	2021 £
Credydwyr masnach	300	-
Credydwyr eraill	1,080	1,080
	1,380	1,080

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 (parhad)

12) Symudiadau o fewn cronfeydd

	Ar 1/4/21	Adnoddau a dderbyniwyd	Adnoddau a wariwyd	Ar 31/3/22
	£	£	£	£
<u>Cronfeydd anghyfyngedig</u>				
Cronfa gyffredinol	61,832	52,634	(58,800)	55,666
Cronfa wrth gefn	20,015	10,003	-	30,018
	<u>81,847</u>	<u>62,637</u>	<u>(58,800)</u>	<u>85,684</u>
<u>Cronfeydd Cyfyngedig</u>				
Grant leuenctid	-	13,000	(7,101)	5,899
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	-	4,000	(4,000)	-
Grant Haf o Hwyl	-	2,186	(2,186)	-
Grant Hydref o Hwyl	-	3,186	(3,186)	-
Grant cyfieithu	-	494	(494)	-
Grant Eglwysi Cymru	-	441	(441)	-
Cyfanswm cronfeydd cyfyngedig	-	<u>23,307</u>	<u>(17,408)</u>	<u>5,899</u>
Cyfansymiau cronfeydd	<u>81,847</u>	<u>85,944</u>	<u>(76,208)</u>	<u>91,583</u>

13) Offerynnau ariannol

	2022	2021
	£	£
Asedau ariannol ar sail cost amorteiddiad	3,186	989
Treuliau ariannol ar sail cost amorteiddiad	<u>1,380</u>	<u>1,080</u>
	<u>4,566</u>	<u>2,069</u>

14) Trafodion â phartïon cysylltiedig

Derbyniwyd cyfanswm o £dim (2021: £524) gan bartïon cysylltiedig yn ystod y flwyddyn trwy ad-daliadau treuliau.

Menter Iaith Casnewydd
Cyfrif Incwm a Gwariant manwl

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022

	2022	2021
	£	£
Incwm		
Grant Craidd Llywodraeth Cymru	60,000	60,000
Grant Ieuenctid	13,000	-
Grant clybiau ar ôl ysgol Cyngor Casnewydd	4,000	-
Grant Hydref o Hwyl	3,186	-
Grant Haf o Hwyl	2,186	-
Grant Cronfa Cadernid Economaidd	-	10,000
Grant Cymraeg Byd Busnes	-	3,861
Ffioedd Gofal Plant	2,078	(185)
Cynllun Diogeli Swyddi	526	7,783
Grantiau eraill	935	5,129
Incwm arall	30	75
Llog	3	9
Cyfanswm yr adnoddau a dderbyniwyd	85,944	86,672
Gwariant		
Costau uniongyrchol	(12,607)	(2,628)
Costau cyflogaeth	(54,320)	(64,967)
Treuliau gweinyddol cyffredinol	(7,482)	(5,980)
Costau anuniongyrchol eraill	(1,799)	(2,040)
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd	(76,208)	(75,615)
Incwm net	9,736	11,057

Nid yw'r dudalen hon yn rhan o'r datganiad ariannol statudol

Accounts

Rhif cofrestredig: 09044650 (Cymru)

Rhif yr elusen: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(Cwmni cyfyngedig drwy warant ac elusen)

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

Menter Iaith Casnewydd

Cynnwys

Tudalen

- 2 Gwybodaeth gyfreithiol a gweinyddol
- 3 Adroddiad y Cyfarwyddwyr
- 6 Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol
- 7 Datganiad o weithgareddau ariannol
- 8 Mantolen

9 - 15 Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

Nid yw'r tudalennau canlynol yn ffurfio rhan o'r datganiadau ariannol statudol:

- 16 Datganiad manwl o'r gweithgareddau ariannol

Menter Iaith Casnewydd

Manylion y Cwmni

Ymddiriedolwyr yr elusen a chyfarwyddwyr y cwmni	Mrs E Maher Ms E M Howley Mr S R Edwards Mr S A Blundell Ms Rh W Dafydd Mr T O Rodrigues
Cadeirydd yr elusen	Mr S A Blundell
Ysgrifennydd y cwmni	Mrs C Devonald - Ymddiswyddodd 19 Mai 2020 Mr D Rh Henry - Penodwyd 20 Mai 2020
Rhif cofrestredig	09044650 (Cymru)
Swyddfa gofrestredig	Prifysgol De Cymru Usk Way Casnewydd NP20 2BP
Cyfrifwyr	Huw Aled Accountants Ltd 6 Heol Alfreda Yr Eglwys Newydd Caerdydd CF14 2EH

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

Mae'r Ymddiriedolwyr, sydd hefyd yn Gyfarwyddwyr yr elusen at ddiben deddfwriaeth cwmnïau, yn cyflwyno eu hadroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol archwiliedig am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2021. Mae'r Ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu'r "Datganiad o Arferion a Argymhellwyd i Elusennau" a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2019 wrth baratoi'r adroddiad blynyddol, ac mae'r datganiadau hyn yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (yn weithredol o 1 Ionawr 2019).

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni elusennol ac yn gwmni cyfyngedig o dan warant fel y'i diffinir yn Neddf Cwmnïau 2006. Fe'i sefydlwyd yn unol â'r Memorandwm sy'n datgan manylion a phwerau'r cwmni, a chaiff ei reoli'n unol â'r Erthyglau Cymdeithasiad. Ymgorfforwyd y cwmni ar 16 Mai 2014 a chofrestrwyd y cwmni fel elusen gyda'r Comisiwn Elusennau ar 11 Chwefror 2020.

Llywyddiannau a pherfformiad

Mae Menter Iaith Casnewydd yn darparu amrediad o wasanaethau er mwyn galluogi cymunedau Casnewydd i fyw a gweithio trwy gyfrwng y Gymraeg. Gellir gweld amlinelliad o'n gwaith ar ein gwefan: www.MenterCasnewydd.Cymru

Cawsom flwyddyn heriol fel Menter wrth ymateb i'r pandemig. Er hynny, lwyddom i esblygu a pharhau i ddarparu lluo o weithgareddau i drigolion y ddinas. Roedd y rhain yn cynnwys Gemau Gwirion Gwent, cyfres #EinCasnewydd a chlybiau digidol Sgwrs Sadwrn.

Yn sgil y clo mawr, bu'n rhaid i'n staff weithio o gartref ac bu rhaid cau ein clybiau ar ôl ysgol. Datblygwyd dulliau newydd o weithredu trwy gynnal digwyddiadau digidol ac ymgysylltu o bell. Yn ystod y flwyddyn gwelwyd ein dilyniant digidol yn cynyddu'n sylweddol, gyda thwf o 60%.

O ganlyniad i COVID a lleihad sylweddol yn ein hincwm, derbyniom Grant Cronfa Cadernid Economaidd (ERF) o £10,000 gan Lywodraeth Cymru. Yn ogystal â'r Grant ERF, cawsom lwyddiant yn atynnu grant i gynnal gweithgaredd digidol i blant gan gronfa Moondance o £1,380. Ergyd mawr oedd cau'r clybiau, ond bu modd sicrhau dyfodol hir dymor i glwb Bro Teyrnnon trwy Grant Cynladwyedd Clybiau Plant gan Gyngor Casnewydd o £3,749.

Un o uchafbwyntiau'r cyfnod oedd ennill Marc Elusen Ddibynadwy Lefel 1 NCVO sydd yn adlewyrchu bod gweithdrefnau llywodraethu cryf ar waith ac yn dystiolaeth o hyn i'n rhanddeiliaid.

Eto'r flwyddyn hon, roedd cydweithio gyda'n partneriaid yn hollbwysig ac rydym yn hynod falch o'n gweithgareddau ar y cyd gyda Menter BGTM, Gŵyl Newydd, Urdd Gobaith Cymru, Dysgu Cymraeg, Mudiad Meithrin a Phrifysgol De Cymru.

Tra bod pawb yn dod i arfer â'r normal newydd, mae'r Fenter yn edrych ymlaen at barhau i weithio gyda'n defnyddwyr gwasanaeth, a dod o hyd i Gymru coll Casnewydd, wrth i'n ddarpariaeth gymunedol fynd o nerth i nerth.

Ein diben a'n gweithgareddau

Sefydlwyd Menter Iaith Casnewydd yn 2009 gan grŵp o wirfoddolwyr yn y gymuned oedd am weld y Gymraeg yn tyfu a ffynnu yng Nghasnewydd. Erbyn hyn mae gennym 2 swyddog llawn amser a gweithwyr achlysurol yn gweithio i ddatblygu rhaglen o weithgareddau Cymraeg yn y gymuned. Gweithiwn hefyd mewn partneriaeth gyda mudiadau cymunedol eraill i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y ddinas a'r Sir gan gyfrannu tuag at weledigaeth Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

Ein diben a'n gweithgareddau (parhad)

Amcan y mudiad yw i wella addysg y cyhoedd am yr iaith Gymraeg drwy hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Gwnawn hyn drwy hyrwyddo'r Gymraeg yn y gymuned drwy ddarparu clybiau gofal plant, gweithgareddau i ddysgwyr, clybiau ieuencid, hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn y sector breifat a chynnal a threfnu gweithgareddau cyson.

Strwythur, rheoli a threfn lywodraethol

Rheolir yr elusen gan ei ddogfen lywodraethu sef Memorandwm ac Erthyglau a fabwysiadwyd ar 16 Mai 2014. Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac yn elusen gofrestredig. Mae'n fudiad nid-er-elw ac yn cael ei reoli gan bwyllgor o wirfoddolwyr sydd yn gyfarwyddwyr ac yn aelodau a adnabyddir fel y Pwyllgor Rheoli. Mae cyfraniad pob aelod o'r elusen wedi ei gyfyngu i £1 tuag at asedau os yw'r elusen yn cael ei ddiddymu. Etholir ein cyfarwyddwyr a'n hymddiriedolwyr yn y cyfarfod blynyddol cyffredinol drwy enwebiad yn ôl ein dogfen llywodraethiant.

Cyfarwyddwyr

Datgelir y Cyfarwyddwyr a weithredodd yn ystod y flwyddyn a hyd at ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol yma:

Ms E M Howley
Mr S R Edwards
Mr S A Blundell
Ms Rh W Dafydd
Mrs E Maher
Mr T O Rodrigues

Adolygiad ariannol

Adroddir canlyniadau'r elusen am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Derbyniwyd cyfanswm incwm o £86,672 (2020: £121,954) a gwariwyd £75,615 (2020: £106,102) ac felly yr incwm net oedd £11,057 (2020: £15,852).

Cyfanswm cronfeydd y cwmni ar 31 Mawrth 2021 oedd £81,847 (2020: £70,790) lle roedd £20,015 (2020: £20,006) wedi ei gadw fel cronfa wrth gefn yn unol â'r polisi cronfeydd wrth gefn.

Adolygiad risg

Mae Bwrdd yr Ymddiriedolwyr wedi adolygu'r risgiau sylweddol hynny lle mae Menter Iaith Casnewydd yn agored i risg, ac mae systemau wedi eu sefydlu i leihau'r risgiau hynny. Paratowyd adroddiadau rheolaidd er mwyn sicrhau bod y camau priodol yn bodoli i leihau'r risgiau, sydd yn cynnwys risgiau megis angen rhestrï prif risgiau y cwmni, e.e. parhad y cwmni, materion ariannol, iechyd a diogelwch, data personol yr aelodau, staffio a'r amgylchedd.

Polisi cronfeydd wrth gefn a busnes gweithredol

Mae gan Gyfarwyddwyr Menter Iaith Casnewydd yr hawl i gadw arian wrth gefn. Mae'r arian hyn er mwyn gwarchod y cwmni mewn sefyllfa o argyfwng. Gall yr arian gael ei ddefnyddio i dalu biliau a chyflogau pan fo sefyllfa ariannol Menter Iaith Casnewydd yn isel. Bydd yr arian hwn yn cael ei ad-dalu yn unionsyth, hynny yw pan fo digon o arian yn y cyfrif cyfredol. Mae'r arian wrth gefn yn cael ei gadw mewn cyfrif cynilion y gellir cael mynediad ato unrhywbryd.

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Ymddiriedolwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

Polisi cronfeydd wrth gefn a busnes gweithredol (parhad)

Caiff yr arian yma ei nodi fel 'Cronfa Wrth Gefn' ar gyfrifon Menter Iaith Casnewydd. Ymgeisia Menter Iaith Casnewydd gadw cyfanswm yr arian wrth gefn yn £20,000 oni phenderfynnir yn wahanol yng nghyfarfodydd y Cyfarwyddwyr. Anela'r Cyfarwyddwyr i gadw at y swm hwn ac ychwanegu ato er mwyn sicrhau bod mwy na digon i dalu costau rhedeg craidd y Fenter am 3 mis pe bai'r Fenter yn dod i ben. Bydd yr arian sy'n fwy na'r hyn sydd ei angen i gau'r Fenter yn arian y bydd posib ei ddefnyddio mewn argyfwng neu achos brys i gynnal digwyddiad, swydd neu ymgyrch benodol. Nid yw'r arian yma yn cael ei wario heb bleidlais fwyafrifol mewn cyfarfod llawn o'r Pwyllgor Cyfarwyddwyr.

Prif ffynhonnell incwm Menter Iaith Casnewydd yw Grant Llywodraeth Cymru. Mae Menter Iaith Casnewydd yn ymdrechu i ddenu incwm ychwanegol o ffynonellau arian eraill megis trwy geisiadau grant.

Polisi buddsoddi

Rheolwyd polisi buddsoddi'r cwmni gan yr Erthyglau Cymdeithasiad, o fewn y canllawiau a osodwyd. Rydym yn adolygu'r sefyllfa hon yn gyson.

Archwilydd annibynnol

Archwilydd annibynnol y cyfrifon hyn oedd Huw Aled Accountants Ltd, 6 Heol Alfreda, Yr Eglwys Newydd, Caerdydd, CF14 2EH.

Paratowyd yr adroddiad hwn ar sail canllawiau *Cyfrifo ac Adrodd i Elusennau: Datganiad o Arferion a Argymhellwyd* sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon ac yn unol â gofynion Safonau Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019).

Cymeradwywyd gan y Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr ar ac fe'i llofnodwyd ar eu rhan gan:

.....
Mr T O Rodrigues
Ymddiriedolwr

Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd

Adroddiad yr archwilydd annibynnol i ymddiriedolwyr Menter Iaith Casnewydd ('y Cwmni')

Yr wyf yn adrodd i Ymddiriedolwyr yr elusen am fy archwiliad o gyfrifon y Cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021.

Cyfrifoldebau a sail yr adroddiad

Fel Ymddiriedolwyr y Cwmni (a hefyd y cyfarwyddwyr at ddibenion deddfwriaeth cwmnïau) chi sy'n gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ('Deddf 2006').

Wedi bodloni fy hun nad oes angen i gyfrifon y Cwmni dderbyn awdit o dan Rhan 16 Deddf 2006, a'i bod yn gymwys ar gyfer archwiliad annibynnol, gallaf adrodd ar sail fy archwiliad o gyfrifon yr elusen o dan Adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011 ('Deddf 2011'). Wrth gynnal fy archwiliad rwyf wedi dilyn Cyfarwyddiadau y Comisiwn Elusennau o dan Adran 145(5)(b) o Ddeddf 2011.

Datganiad yr Archwilydd Annibynnol

Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad, a gallaf gadarnhau nad oes unrhyw fater wedi dod i'm sylw mewn cysylltiad â'm harchwiliad sy'n peri i mi gredu:

1. nad yw'r cofnodion cyllido wedi eu cadw mewn perthynas â'r Cwmni yn unol â gofynion Adran 386 Deddf 2006;

neu

2. nad yw'r cyfrifon yn cyd-fynd â'r cofnodion hyn;

neu

3. nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion Adran 396 Deddf 2006 ac eithrio unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg nad yw'n rhan o'r materion gaiff eu hystyried fel rhan o archwiliad annibynnol;

neu

4. nad yw'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â methodoleg ac egwyddorion y Datganiad o Ymarfer a Argymhellwyd (*Statement of Recommended Practice*) a ddefnyddir i gyfrifo ac adrodd gan elusennau sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn ôl gofynion Safon Adroddiadau Ariannol y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102).

Nid oes gennyf unrhyw gonsyrn ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion mewn cysylltiad â'r archwiliad y dilyd tynnu sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn dod i ddealltwriaeth llawn o'r cyfrifon.

.....
Aled Wyn Thomas, ACA

Huw Aled Accountants Ltd
6 Heol Alfreda
Yr Eglwys Newydd
Caerdydd
CF14 2EH

Dyddiad:.....

Menter Iaith Casnewydd

Datganiad o weithgareddau ariannol
(yn cynnwys cyfrif o incwm a gwariant)

am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021

		2021	2020
		£	£
<u>Incwm</u>	Nodyn		
Rhoddion	3	86,663	121,948
Llog		9	6
Cyfanswm Incwm		86,672	121,954
<u>Gwariant</u>			
Gweithgareddau elusennol	4, 5	(75,615)	(106,102)
Incwm net		11,057	15,852
Cysoni'r Cronfeydd			
Cysoni'r cronfeydd a gariwyd ymlaen		70,790	54,938
Cyfanswm y cronfeydd a ddygwyd ymlaen		81,847	70,790

Menter Iaith Casnewydd

Mantolen ar 31 Mawrth 2021

		2021	2020
		£	£
<u>Asedau sefydlog</u>	Nodyn		
Asedau diriaethol	9	2,877	3,837
<u>Asedau cyfredol</u>			
Dyledwyr	10	989	3,352
Arian yn y banc		79,061	66,276
		80,050	69,628
Credydwyr			
Yn ddyledus o fewn un blwyddyn	11	(1,080)	(2,675)
Asedau net cyfredol		78,970	66,953
Cyfanswm asedau llai dyledion cyfredol		81,847	70,790
Asedau net		81,847	70,790
<u>Cronfeydd</u>			
Cronfeydd wrth gefn		20,015	20,006
Cronfeydd cyffredinol		61,832	50,784
Cyfanswm y cronfeydd		81,847	70,790

Mae gan y cwmni elusennol hawl i beidio â chynnal awdit, dan Adran 477 o Ddeddf Cwmnïau 2006, am y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2021.

Nid yw'r aelodau wedi gofyn i'r cwmni elusennol gynnal awdit o'u cyfrifon ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 yn unol ag Adran 476 Deddf Cwmnïau 2006.

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cydnabod eu cyfrifoldeb dros y canlynol:

(a) sicrhau bod y cwmni elusennol yn cadw cyfrifon sy'n cyd-fynd â gofynion Adran 386 a 387 o Ddeddf Cwmnïau 2006, ac
(b) yn paratoi datganiadau ariannol sy'n adlewyrchu'n gywir a theg sefyllfa'r cwmni elusennol ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, gan gynnwys y gwarged neu'r ddyled yn unol â gofynion Adrannau 394 a 395 ac sydd fel arall yn cydymffurfio â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 o safbwynt datganiadau ariannol sy'n berthnasol i gwmnïau elusennol.

Cafodd y datganiadau ariannol hyn eu paratoi i gydymffurfio â gofynion arbennig Rhan 15 o Ddeddf Cwmnïau 2006 sy'n berthnasol i gwmnïau elusennol bychan.

Cafodd y datganiadau ariannol eu cymeradwyo gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ar 2021 a'u llofnodi ar eu rhan gan:

.....
Enw: T O Rodrigues
Ymddiriedolwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 9 i 15 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol hyn.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021

1) Gwybodaeth Statudol

Mae Menter Iaith Casnewydd yn gwmni cyfyngedig dan warant wedi ei ymgorffori yng Nghymru o fewn y Deyrnas Gyfunol. Y Swyddfa Gofrestredig yw Prifysgol De Cymru, Usk Way, Casnewydd, Cymru, NP20 2BP.

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu cyflwyno mewn Sterling (£), sef arian cyfred y cwmni, yn grwn i'r bunt agosaf.

Prif ddiben a natur yr elusen yw i gynyddu defnydd y Gymraeg gan blant ac oedolion Casnewydd a'i gwneud yn iaith sy'n rhan o waed naturiol y ddinas gan alluogi pobl Casnewydd i fyw a gweithio yn y Gymraeg.

Caiff y prif bolisiau cyfrifo a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn eu nodi isod. Cafodd y polisiau eu gweithredu'n gyson dros yr holl flynyddoedd a gyflwynir, oni nodir yn wahanol.

2) Polisiau Cyfrifyddu

Sail paratoi'r datganiadau ariannol

Mae datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sydd yn endid budd cyhoeddus o dan FRS 102, wedi cael eu paratoi yn unol â SORP (FRS 102) *Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice* sy'n gymwys i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safon Adroddiadau Ariannol yn y Deyrnas Gyfunol a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102) (gweithredol o 1 Ionawr 2019), a Deddf Cwmnïau 2006. Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi ar sail confensiwn hanesyddol.

Mae Menter Iaith Casnewydd yn cwrdd â'r diffiniad o endid budd cyhoeddus dan FRS 102. Caiff yr asedau a'r dyledion eu cydnabod o'r cychwyn cyntaf ar gost neu werth gweithrediad hanesyddol oni nodir yn wahanol yn y nodyn / nodiadau cyfrifo perthnasol.

Incwm o weithgareddau elusennol

Mae'r incwm o weithgareddau elusennol yn cynnwys incwm a dderbyniwyd dan gytundeb neu lle bo'r hawl yn amodol ar berfformiad dan amodau penodol. Caiff yr incwm hwn ei gydnabod gan bod y gwasanaethau perthynol yn cael eu darparu, ac y mae yna hawl, a thebygolrwydd o dderbynnw, a gellir mesur y swm gyda dibynadwyedd digonol. Caiff yr incwm ei ohirio lle bo'r arian yn cael ei dderbyn cyn cyflawni'r gwasanaeth neu'r digwyddiad mae'r arian yn berthnasol iddo.

Incwm buddsoddiadau

Caiff incwm o fuddsoddiadau ei gydnabod ar sail ei dderbyn. Nid yw'n bolisi gan yr elusen i ddangos incwm net o wariant.

Gwariant

Caiff ymrwymïadau eu cydnabod fel gwariant cyn gynted ag y bo rheidrwydd cyfreithiol neu ymarferol yn ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw. Mae'n debygol y bydd rhaid trosglwyddo buddiannau economaidd fel setliad a gellir mesur yr ymrwymiad mewn modd dibynadwy. Caiff y gwariant ei gyfrifo ar sail cronïadau, ac fe'i dosbarthwyd dan benawdau sy'n corlannu'r holl gostau o fewn y categori. Lle nad oes modd clustnodi costau dan bennawd penodol, maent wedi ei glustnodi o dan weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd a wneir o'r adnoddau.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 (parhad)

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Gwariant (parhad)

Mae costau sy'n ymwneud â chodi arian yn cynnwys costau ymgyrchu, hysbysebu a marchnata, a defnyddiau postio uniongyrchol.

Mae gwariant ar weithgarwch elusennol yn cynnwys y costau hynny a delir gan yr elusen wrth gyflawni ei gweithgareddau a'i gwasanaethau er lles ei derbynwyr. Mae'n cynnwys nid yn unig y costau y gellir eu clustnodi'n uniongyrchol, ond hefyd y gweithgareddau a'r costau hynny o natur anuniongyrchol sy'n angenrheidiol er mwyn eu cefnogi.

Asedau Sefydlog diriaethol

Caiff asedau sefydlog eu cyfalafu ar gost. Amcangyfrifir y dibrsiad er mwyn lleihau cost yr ased, namyn yr amcangyfrif o werth sy'n weddill, dros oes yr ased fel a ganlyn:

Offer a chyfarpar	- 25% dull lleihau
Offer cyfrifiadurol	- 25% dull lleihau

Trethiant

Mae'r elusen yn cael ei heithrio o dalu treth gorfforaethol ar ei gweithgarwch elusennol.

Cyfrifo Cronfeydd

Gellir defnyddio cronfeydd anghyfyngedig yn unol â'r amcanion elusennol gyda sêl bendith yr ymddiriedolwyr. Dim ond at ddibenion penodol o fewn amcanion yr elusen y gellir defnyddio cronfeydd cyfyngedig. Ceir cyfyngiad pan fo'r rhoddwr yn nodi hynny, neu pan fo'r gronfa wedi ei chreu i godi arian at bwrpasau cyfyngedig penodol. Ceir esboniad pellach am natur a diben pob cronfa yn y nodiadau i'r datganiadau ariannol.

Offerynnau Ariannol

Dim ond asedau ac ymrwymïadau ariannol o'r math sy'n gymwys ar gyfer offerynnau ariannol sylfaenol sydd gan yr elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu derbyn yn y lle cyntaf ar sail y gwerth ariannol, ac yna eu mesur ar sail eu gwerth setliad.

Dyledwyr

Cydnabyddir dyledwyr yn ôl y swm y cytunwyd arno ar ôl cynnwys unrhyw ddisgownt masnachol.

Credydwyr

Cydnabyddir credydwyr lle mae gan yr elusen ymrwymiad cyfredol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n debygol o arwain at drosglwyddo arian i drydydd parti, a bod y swm i gwrdd â'r ymrwymiad yn un y gellir ei fesur neu ei amcangyfrif yn ddibynadwy. Fel arfer, caiff credydwyr eu cydnabod wrth iddynt setlo'r swm ar ôl caniatáu unrhyw ddisgownt masnachol sy'n ddyledus.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 (parhad)

2) Polisiâu Cyfrifyddu (parhad)

Trafodion cyfyngedig

Dosberthir cronfeydd fel rhai cyfyngedig pan dyfarnwyd incwm grant ar gyfer gweithredu prosiectau penodol. Pan fydd yr elusen yn gwario costau cymorth wrth gyflawni amcanion y grantiau hyn, nid yw'n ymarferol rhannu'r gwariant rhwng elfennau cyfyngedig ac anghyfyngedig. Mae pob grant a wobrwyyd ar y sail bod elfen o gostau cymorth yn rhan o'r cais grant yn cael eu dosbarthu fel rhai gwbl anghyfyngedig.

3) Rhoddion

	2021	2020
	£	£
<u>Incwm</u>		
Grant Craidd y Llywodraeth	60,000	60,000
Grant Cronfa Cadernid Economaidd	10,000	-
Grant Cymraeg Byd Busnes	3,861	29,549
Ffioedd Gofal Plant (<i>gweler manylion isod</i>)	(185)	26,680
Cynllun diogeli swyddi	7,783	-
Grantiau eraill	5,129	2,164
Gweithgareddau	-	642
Ffioedd gwasanaethau	-	2,877
Incwm arall	75	36
Llog	9	6
Cyfanswm Incwm	86,672	121,954

Ffioedd Gofal Plant

Derbyniwyd £2,342 o ffioedd gofal plant yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021. Yn sgîl y pandemig, bu rhaid cau y clybiau ar ôl ysgol. O ganlyniad, bu rhaid prosesu ad-daliadau i rieni a bu rhaid dileu cyfran o'r dyledwyr a oedd yn gydnabyddedig ar 31 Mawrth 2020, sef ffioedd gofal plant oedd yn ddyledus i'r cwmni. Cyfanswm yr ad-daliadau ac o ddileu y dyledwyr oedd £2,527. Y canlyniad net ar gyfer gofal plant yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 oedd colled o £185.

Grantiau eraill

Cyfanswm incwm grantiau eraill y cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 yw £5,129 (2020: 2,164). Mae'r ffynhonell incwm yma yn cynnwys grant Moondance o £1,380 yn ogystal â grant a dderbyniwyd i roi cymorth i'r cynllun clybiau ar ôl ysgol o £3,749 yn sgîl y pandemig.

Menter Iaith Casnewydd**Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 (parhad)****4) Gwariant**

	2021	2020
	£	£
<u>Costau uniongyrchol</u>		
<u>Costau gweithgareddau craidd</u>		
Hysbysebu gweithgareddau	20	15
Llogi ystafelloedd	-	347
Gweithgareddau	2,115	385
Adnoddau	-	627
Cyfanswm costau gweithgareddau craidd	2,135	1,374
<u>Costau clybiau ar ôl ysgol</u>		
Bwyd ac adnoddau	147	1,415
Yswiriant	296	513
Gwiriadau DBS	50	186
Cyfanswm costau clybiau ar ôl ysgol	493	2,114
Cyfanswm costau uniongyrchol	2,628	3,488
<u>Costau cyflogaeth</u>		
<u>Staff craidd</u>		
Cyflogau	49,588	50,636
YG cyflogwr	525	2,269
Pensiwn cyflogwr	1,749	2,012
<u>Swyddog Cymraeg Byd Busnes</u>		
Cyflog	1,989	21,445
YG cyflogwr	-	1,189
Pensiwn cyflogwr	80	858
Ad-daliad treuliau	-	1,809
<u>Staff clybiau ar ôl ysgol</u>		
Cyflog	11,036	13,564
YG cyflogwr	-	-
Pensiwn Cyflogwr	-	-
Cyfanswm costau cyflogaeth	64,967	93,782
<u>Treuliau gweinyddol cyffredinol</u>		
Rhent	95	193
Ffôn/WiFi	307	542
Treuliau TG	3,363	499
Yswiriant	683	679
Aelodaeth	1,000	1,227
Argraffu, postio a deunydd ysgrifennu	-	763
Teithio a chynhaliadau	5	947
Ffioedd bancio	77	107
Costau eraill	450	2,596
Cyfanswm costau gweinyddol cyffredinol	5,980	7,553

Mae'r costau yswiriant gwladol (YG) yn y tabl uchod ar ôl derbyn lwfans cyflogaeth o £4,000 (2020: £4,000).

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2021 (parhad)

5) Costau anuniongyrchol eraill

	2021	2020
	£	£
Dibrisio gosodiadau a ffitiadau	960	1,279
Ffi archwilio	1,080	-
	2,040	1,279

6) Dadansoddiad o gostau staff a chydabyddiaeth a threuliau'r Ymddiriedolwyr

Ni chafodd yr Ymddiriedolwyr unrhyw enillion na chwaith unrhyw dreuliau yn ystod y flwyddyn (2020: £dim).

7) Costau staff

Ar gyfartaledd misol, cyflogwyd 10 o staff yn ystod y flwyddyn (2020: 11).

8) Cwmni cyfyngedig drwy warant

Mae'r cwmni yn gwmni cyfyngedig drwy warant ac felly nid oes ganddo unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau. Mae pob un o'r aelodau yn atebol i gyfrannu swm nad yw'n fwy na £1 tuag at asedau'r cwmni os caiff y cwmni ei ddirwyn i ben.

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2021 (parhad)

9) Asedau sefydlog diriaethol

	Offer cyfrifiadurol £	Offer a chyfarpar £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ebrill 2019	-	4,483	4,483
Ychwanegiadau	2,447	-	2,447
Ar 31 Mawrth 2020 a 31 Mawrth 2021	2,447	4,483	6,930
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2019	-	(1,814)	(1,814)
Ychwanegiadau	(612)	-	(612)
Tâl am y flwyddyn	-	(667)	(667)
Ar 31 Mawrth 2020 a 1 Ebrill 2020	(612)	(2,481)	(3,093)
Tâl am y flwyddyn	(459)	(501)	(960)
Ar 31 Mawrth 2021	(1,071)	(2,982)	(4,053)
Gwerth llyfr net			
Ar 31 Mawrth 2021	1,376	1,501	2,877
Ar 31 Mawrth 2020	1,835	2,002	3,837

10) Dyledwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2021 £	2020 £
Dyledwyr masnach	989	3,295
Rhagdaliadau	-	57
	989	3,352

11) Credydwyr: symiau'n ddyledus o fewn un blwyddyn

	2021 £	2020 £
Credydwyr masnach	-	416
Credydwyr eraill	1,080	2,259
	1,080	2,675

Menter Iaith Casnewydd

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2021 (parhad)

12) Symudiadau o fewn cronfeydd

	Ar 1/4/20	Adnoddau a dderbyniwyd	Adnoddau a wariwyd	Ar 31/3/21
	£	£	£	£
<u>Cronfeydd anghyfnygedig</u>				
Cronfa gyffredinol	50,784	77,673	(66,625)	61,832
Cronfa wrth gefn	20,006	9	-	20,015
	<u>70,790</u>	<u>77,682</u>	<u>(66,625)</u>	<u>81,847</u>
<u>Cronfeydd Cyfyngedig</u>				
Grant Moondance	-	1,380	(1,380)	-
Grant Clybiau ar ôl ysgol	-	3,749	(3,749)	-
Grant Cymraeg Byd Busnes	-	3,861	(3,861)	-
Cyfanswm cronfeydd cyfyngedig	<u>-</u>	<u>8,990</u>	<u>(8,990)</u>	<u>-</u>
Cyfansymiau cronfeydd	<u>70,790</u>	<u>86,672</u>	<u>(75,615)</u>	<u>81,847</u>

13) Offerynnau ariannol

	2021	2020
	£	£
Asedau ariannol ar sail cost amorteiddiad	989	3,295
Treuliau ariannol ar sail cost amorteiddiad	<u>1,080</u>	<u>2,675</u>
	<u>2,069</u>	<u>5,970</u>

14) Trafodion â phartïon cysylltiedig

Derbyniwyd cyfanswm o £524 gan bartïon cysylltiedig yn ystod y flwyddyn trwy ad-daliadau treuliau (2020: £dim).

Menter Iaith Casnewydd
Cyfrif Incwm a Gwariant manwl

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021

	2021	2020
	£	£
Incwm		
Grant Craidd Llywodraeth Cymru	60,000	60,000
Grant Cronfa Cadernid Economaidd	10,000	-
Grant Cymraeg Byd Busnes	3,861	29,549
Ffioedd Gofal Plant	(185)	26,680
Cynllun Diogeli Swyddi	7,783	-
Grant Moondance	1,380	-
Grant Clybiau ar ôl ysgol	3,749	-
Grantiau eraill	-	2,164
Incwm arall	75	3,555
Llog	9	6
Cyfanswm yr adnoddau a dderbyniwyd	86,672	121,954
Gwariant		
Costau uniongyrchol	(2,628)	(3,488)
Costau cyflogaeth	(64,967)	(93,782)
Treuliau gweinyddol cyffredinol	(5,980)	(7,553)
Costau anuniongyrchol eraill	(2,040)	(1,279)
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd	(75,615)	(106,102)
Incwm net	11,057	15,852

Nid yw'r dudalen hon yn rhan o'r datganiad ariannol statudol

Registered Company Number: 09044650 (Wales)

Registered Charity Number: 1187868

Menter Iaith Casnewydd

(A company limited by guarantee & charity)

Annual Report and Financial Statements

for the year ended 31 March 2021

Menter Iaith Casnewydd

Contents

Page

2	Legal and administrative information
3	Directors' Report
6	Report of the Independent Examiner
7	Statement of financial activities
8	Balance sheet
9 - 15	Notes to the financial statements

The following pages do not form part of the statutory financial statements:

16	Detailed statement of financial activities
----	--

Menter Iaith Casnewydd

Company information

Charity trustees and company directors	Mrs E Maher Ms E M Howley Mr S R Edwards Mr S A Blundell Ms Rh W Dafydd Mr T O Rodrigues
Chairperson	Mr S A Blundell
Company secretary	Mrs C Devonald - Resigned 19 May 2020 Mr D Rh Henry - Appointed 20 May 2020
Registered number	09044650 (Wales)
Registered office	University of South Wales Usk Way Newport NP20 2BP
Accountants	Huw Aled Accountants Ltd 6 Alfreda Road Whitchurch Cardiff CF14 2EH

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2021

The Trustees, who are also Directors of the charity for the purposes of company law, present their annual report and financial statements for the year ended 31 March 2021. The Trustees have adopted the "Statement of Recommended Practice for Charities" issued in January 2019 in preparing the annual report, and these statements are in accordance with the United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standard (FRS 102) (effective from 1 January 2019).

Menter Iaith Casnewydd is a charitable company and a company limited by guarantee as defined in the Companies Act 2006. It was established in accordance with the Memorandum which states the company's particulars and powers, and it is governed in accordance with the Articles of Association. The company was incorporated on 16 May 2014 and the company was registered as a charity with the Charity Commission on 11 February 2020.

Achievements and performance

Menter Iaith Casnewydd provides a range of services to enable the communities of Newport to live and work through the medium of Welsh. An outline of our work can be found on our website: www.MenterCasnewydd.Cymru

We had a challenging year in responding to the pandemic. Nevertheless, we have been able to evolve and continue to provide a plethora of activities for the city's residents. These included the Gemau Gwirion Gwent, the #EinCasnewydd series and the Sgwrs Sadwrn digital clubs.

Due to the lockdown, our staff had to work from home and our after school clubs had to close. New approaches have been developed through hosting digital events and remote engagement. The year saw our digital following increase significantly, with 60% growth.

As a result of COVID and a significant reduction in our income, we received a £10,000 Economic Resilience Fund (ERF) Grant from the Welsh Government. In addition to the ERF Grant, we were successful in attracting a grant to support children's digital activity from the Moondance fund of £1,380. Closing the clubs was a big blow, however it was possible to secure the long term future of the Bro Teyrnion club through Newport Council's Kids Club Sustainability Grant of £3,749.

One of the highlights of the period was the achievement of the NCVO Level 1 Reliable Charity Mark which reflects strong governance procedures and is evidence of this to our stakeholders.

Again this year, working with our partners was vital and we are extremely proud of our joint activities with Menter BGTM, Gŵyl Newydd, Urdd Gobaith Cymru, Learning Welsh, Mudiad Meithrin and the University of South Wales.

While everyone is getting used to the new normal, Menter Iaith Casnewydd looks forward to continuing to work with our service users, and finding the lost Welsh of Newport, as our community provision goes from strength to strength.

Our purpose and activities

Menter Iaith Casnewydd was founded in 2009 by a group of community volunteers who wanted to see the Welsh language grow and flourish in Newport. We now have 2 full time officers and casual workers working to develop a program of Welsh language activities in the community. We will also work in partnership with other community organizations to increase the use of Welsh in the city and county and contribute to the Welsh Government's vision of reaching one million speakers by 2050.

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2021

Our purpose and activities (continued)

The aim of the organization is to improve public education about the Welsh language by promoting the Welsh language. We do this by promoting the Welsh language in the community by providing childcare clubs, activities for learners, youth clubs, promoting the use of Welsh in the private sector and holding and organizing regular activities.

Structure, management and governance

The charity is governed by its governing document, namely its Memorandum and Articles adopted on 16 May 2014. Menter Iaith Casnewydd is a company limited by guarantee and a registered charity. It is a not-for-profit organization and is managed by a committee of volunteers who are directors and members known as the Management Committee. Each charity member's contribution is limited to £1 towards assets if the charity is dissolved. Our directors and trustees are elected at the annual general meeting by nomination according to our governing document.

Directors

The Directors who acted during the year and up to the date of signing of the financial statements are as follows:

Ms E M Howley
Mr S R Edwards
Mr S A Blundell
Ms Rh W Dafydd
Mrs E Maher
Mr T O Rodrigues

Financial review

The results of the charity for the year ended 31 March 2021 are reported in the Statement of Financial Activities. Total income was £86,672 (2020: £121,954) and £75,615 was spent (2020: £106,102) and therefore net income was £11,057 (2020: £15,852).

The company's total reserves as at 31 March 2021 were £81,847 (2020: £70,790) of which £20,015 (2020: £20,006) was held as a reserve in accordance with the reserves policy.

Risk review

The Board of Trustees has reviewed those significant risks to which Menter Iaith Casnewydd is exposed, and systems have been established to mitigate those risks. Regular reports have been prepared to ensure that appropriate steps are in place to minimize the risks, which include the need to list the company's principal risks, e.g. company continuity, financial matters, health and safety, members' personal data, staffing and the environment.

Reserves policy and going concern

The Directors of Menter Iaith Casnewydd are required to hold reserves. These funds are to protect the company in a crisis situation. The funds can be used to pay bills and salaries when Menter Iaith Casnewydd's financial situation is flat. This money will be repaid immediately to the reserves account when there are sufficient funds in the current account. The reserves are held in a savings account that can be accessed at any time.

Menter Iaith Casnewydd

Trustees' Report for the year ended 31 March 2021

Reserves policy and going concern (continued)

These funds are reported as a 'Reserve' in the accounts of Menter Iaith Casnewydd. Menter Iaith Casnewydd seeks to keep the total reserve at £20,000 unless otherwise determined at Directors' meetings. The Directors aim to maintain and increase this amount to ensure that there are sufficient funds to cover the core running costs of the company for at least 3 months in the event of the cessation of the company. Any amounts held in excess of what is required to close the company will be money that can be used in an emergency, including to run a specific event, job or campaign. This money is not spent without a majority vote in a full meeting of the Committee of Directors.

Menter Iaith Casnewydd's main source of income is the Welsh Government Grant. Menter Iaith Casnewydd is striving to attract additional income from other sources of funding such as through grant applications.

Investment policy

The company's investment policy is governed by the Articles of Association, within the guidelines set. We continually keep this position under review.

Independent examiners

The independent examiners of these accounts were Huw Aled Accountants Ltd, 6 Alfreda Road, Whitchurch, Cardiff, CF14 2EH.

This report has been prepared on the basis of *Accounting and Reporting to Charities: Statement of Recommended Practice* guidance applicable to charities in the preparation of their accounts and in accordance with the requirements of the United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standards (FRS 102) (applicable from 1 January 2019).

Approved by the Directors/Trustees on and was signed on their behalf by:

.....

Mr T O Rodrigues

Trustee

Menter Iaith Casnewydd

Independent Examiner's Report to the Trustees of Menter Iaith Casnewydd

Independent examiner's report to the Trustees of Menter Iaith Casnewydd ('the Company')

I have reported to the Trustees of the charity on my examination of the accounts of the Company for the year ended 31 March 2021.

Responsibilities on the basis of the report

As Trustees of the Company (and also directors for the purposes of company law) you are responsible for preparing the accounts in accordance with the requirements of the Companies Act 2006 ('the 2006 Act').

Having satisfied myself that there is no need for the Company accounts to be audited under Part 16 of the 2006 Act and that they qualify for an independent examination, I can report on the basis of my examination of the accounts of the charity under Section 145 of the Charities Act 2011 ('the 2011 Act'). In conducting my examination, I have followed the Charity Commission Guidance under Section 145(5)(b) of the 2011 Act.

Independent Examiner's Statement

I have completed my examination and can confirm that no matter has come to my attention in connection with our examination which would give me cause to believe:

1. that the accounting records in relation to the Company have not been kept in accordance with the requirements of Section 386 of the 2006 Act;

or

2. that the accounts do not accord with these records;

or

3. that the accounts do not comply with the requirements of Section 396 of the 2006 Act other than any requirement that the accounts give a 'true and fair' review which is not a matter considered as part of an independent examination;

or

4. that the accounts have not been prepared in accordance with the methodology and principles of the Statement of Recommended Practice used for accounting and reporting by charities as relevant to charities in preparing their accounts in accordance with the requirements of the Financial Reporting Standard applicable in the UK and Republic of Ireland (FRS 102).

I have no concerns and have come across no matters in connection with the examination to which attention should be drawn in this report in order to enable a proper understanding of the accounts to be reached.

.....
Aled Wyn Thomas, ACA

Huw Aled Accountants Ltd
6 Alfreda Road
Whitchurch
Cardiff
CF14 2EH

Date:.....

Menter Iaith Casnewydd

**Statement of financial activities
(including income and expenditure account)**

for the year ended 31 March 2021

		2021	2020
		£	£
<u>Income</u>	Note		
Donations	3	86,663	121,948
Interest income		9	6
Total income		86,672	121,954
<u>Expenditure</u>			
Charitable activities	4, 5	(75,615)	(106,102)
Net income		11,057	15,852
Reconciliation of funds			
Total of funds brought forward		70,790	54,938
Total of funds carried forward		81,847	70,790

Menter Iaith Casnewydd

Balance Sheet as at 31 March 2021

		2021	2020
		£	£
Fixed assets	Note		
Tangible assets	9	2,877	3,837
Current assets			
Debtors	10	989	3,352
Cash at bank and in hand		79,061	66,276
		80,050	69,628
Creditors			
Due within one year	11	(1,080)	(2,675)
Net current assets		78,970	66,953
Total assets less current liabilities		81,847	70,790
Net assets		81,847	70,790
Funds			
Reserves fund		20,015	20,006
General fund		61,832	50,784
Total funds		81,847	70,790

The charitable company is entitled not to conduct an audit, under Section 477 of the Companies Act 2006, for the year ending 31 March 2021.

Members have not requested that the charitable company conduct an audit of their financial statements for the year ended 31 March 2021 in accordance with Section 476 of the Companies Act 2006.

The Trustees acknowledge their responsibility for the following:

- (a) ensuring that the charitable company keeps accounts which comply with the requirements of Sections 386 and 387 of the Companies Act 2006, and
- (b) preparing financial statements that properly and fairly reflect the charitable company's position at the end of each financial year, including the surplus or deficit in accordance with the requirements of Sections 394 and 395 and otherwise complying with the requirements of the Companies Act 2006 in respect of financial statements applicable to charitable companies.

These financial statements have been prepared in accordance with the special provisions of Part 15 of the Companies Act 2006 applicable to small charitable companies.

The financial statements were approved by the Board of Trustees on 2021 and signed on their behalf by:

.....
Name: T O Rodrigues
Trustee

The notes on pages 9 to 15 form an integral part of these financial statements.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2021

1) Statutory information

Menter Iaith Casnewydd is a company limited by guarantee incorporated in Wales within the United Kingdom. The registered office is the University of South Wales, Usk Way, Newport, Wales, NP20 2BP.

The financial statements are presented in Sterling (£), the company's currency, rounded to the nearest pound.

The charity's main purpose and nature is to increase the use of Welsh by Newport's children and adults and to make it a language that is part of the city's natural landscape, enabling the people of Newport to live and work in Welsh.

The principal accounting policies used in the preparation of these financial statements are set out below. The policies have been applied consistently over all the years presented, unless otherwise stated.

2) Accounting policies

Basis of preparation

The charitable company's financial statements, which is a public benefit entity under FRS 102, have been prepared in accordance with SORP (FRS 102) Accounting and Reporting by Charities: Statement of Recommended Practice applicable to charities preparing accounts in accordance with United Kingdom and Republic of Ireland Financial Reporting Standard (FRS 102) (effective from 1 January 2019), and the Companies Act 2006. The financial statements have been prepared under the historical convention.

Menter Iaith Casnewydd meets the definition of public benefit entity under FRS 102. The assets and liabilities are recognized at the outset at cost or historical cost unless otherwise stated in the relevant accounting note(s).

Income from charitable activities

Income from charitable activities includes income received under contract or where entitlement is subject to performance under certain conditions. This income is recognized as the related services are provided, and there is a right, likelihood of receipt, and the amount can be measured reliably. Income is deferred where the money is received before performing the service or event to which the money relates.

2) Accounting policies (continued)

Investment income

Investment income is recognized on a receipts basis. It is not the charity's policy to net off income from expenditure.

Expenditure

Commitments are recognized as expenditure as soon as the charity becomes legally or practically bound to that expenditure. Economic benefits are likely to have to be transferred as a settlement and the commitment can be measured reliably. Expenditure is calculated on an accruals basis, and is grouped under headings that ring-fence all costs within the category. Where it is not possible to identify costs under a specific heading, they have been allocated under activities on a basis consistent with the use of resources.

Fundraising costs include campaign costs, advertising and marketing, and direct mailing materials.

Expenditure on charitable activities includes those costs incurred by the charity in carrying out its activities and services for the benefit of its recipients. It includes not only the directly attributable costs, but also the activities and costs of an indirect nature necessary to support them.

Tangible fixed assets

Fixed assets are capitalized at cost. Depreciation is calculated to reduce the cost of the asset, less the estimated remaining value, over the life of the asset as follows:

Equipment	- 25% reducing balance
Computer equipment	- 25% reducing balance

Taxation

The charity is exempt from paying corporation tax on its charitable activities.

Fund accounting

Unrestricted funds may be used in accordance with the charitable objects with the approval of the trustees. Restricted funds can only be used for specific purposes within the charity's objects. There is a restriction where the donor specifies this, or the fund is created to raise funds for certain limited purposes.

The nature and purpose of each fund is explained further in the notes to the financial statements.

Financial instruments

The charity only has financial assets and liabilities of the kind that qualify for basic financial instruments. Basic financial instruments are initially received on the basis of monetary value, and then measured on the basis of their settlement value.

Debtors

Trade and other debtors are recognized at the agreed amount after any commercial discount is included.

2) Accounting policies (continued)

Creditors

Creditors are recognized where the charity has a current liability as a result of a past event that is likely to result in a transfer of funds to a third party, and the amount to meet the liability is one that can be reliably measured or estimated. Creditors are usually recognized as they settle the amount after allowing any commercial discount due.

Restricted transactions

Funds are classified as restricted when grant income has been awarded for the implementation of specific projects. Where support costs are incurred by the charity in the delivery of these grant outcomes, it is not practicable to split the expenditure between restricted and unrestricted elements. All such grants which are awarded on the basis of an element of support costs being incurred are wholly classed as unrestricted.

3) Income

	2021	2020
	£	£
<u>Income</u>		
Welsh Government Core Grant	60,000	60,000
Economic Resilience Fund Grant	10,000	-
Welsh for Business Grant	3,861	29,549
Childcare fees (<i>see details below</i>)	(185)	26,680
Furlough scheme	7,783	-
Other grants	5,129	2,164
Activities	-	642
Services fees	-	2,877
Other income	75	36
Interest income	9	6
Total income	<u>86,672</u>	<u>121,954</u>

Childcare fees

Childcare fees received during the year ending 31 March 2021 amounted to £2,342. The pandemic resulted in the closure of after school clubs. Consequently, the company was required to process repayments to parents and a proportion of the debtors recognised at 31 March 2020, which were childcare fees owed to the company, had to be written off. The total of all repayments and write-offs of debtors amounted to £2,527. The net result for childcare in the year ended 31 March 2021 was a loss of £185.

Other grants

The company's other grant income for the year ended 31 March 2021 amounted to £5,129 (2020: £2,164). This source of income includes a Moondance grant of £1,380 in addition to a grant received to support the after school club scheme of £3,749 in response to the pandemic.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2021 (continued)

4) Expenditure

	2021	2020
	£	£
<u>Direct costs</u>		
<u>Core activities costs</u>		
Marketing activities	20	15
Room hire	-	347
Activities	2,115	385
Resources	-	627
Total core activities costs	2,135	1,374
<u>After school clubs costs</u>		
Food & resources	147	1,415
Insurance	296	513
DBS checks	50	186
Total after school clubs costs	493	2,114
Total direct costs	2,628	3,488
<u>Employment costs</u>		
<u>Core staff</u>		
Wages	49,588	50,636
Employers NI	525	2,269
Employers pension	1,749	2,012
<u>Welsh for Business Officer</u>		
Wages	1,989	21,445
Employers NI	-	1,189
Employers pension	80	858
Reimbursement of expenses	-	1,809
<u>After school clubs staff</u>		
Wages	11,036	13,564
Employers NI	-	-
Employers pension	-	-
Total employment costs	64,967	93,782
<u>General administrative expenses</u>		
Rent	95	193
Phone/WiFi	307	542
IT expenses	3,363	499
Insurance	683	679
Membership	1,000	1,227
Printing, postage & stationery	-	763
Travel & subsistence	5	947
Banking fees	77	107
Other costs	450	2,596
Total general administrative expenses	5,980	7,553

The national insurance (NI) costs above are after receipt of an employment allowance of £4,000 (2020: £4,000).

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2021 (continued)

5) Other indirect costs

	2021	2020
	£	£
Depreciation of fixed assets	960	1,279
Independent examiner's fee	1,080	-
	2,040	1,279

6) Analysis of staff costs and Trustees' remuneration and expenses

The Trustees did not receive any emoluments or expenses during the year (2020: £ nil).

7) Staff costs

On a monthly average, 10 members of staff were employed during the year (2020: 11).

8) Company limited by guarantee

The company is a company limited by guarantee and therefore has no share capital. Each of the members is liable to contribute an amount not exceeding £1 towards the company's assets if the company is wound up.

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2021 (continued)

9) Fixed assets

	Computer equipment £	Equipment £	Total £
<u>Cost</u>			
At 1 April 2019	-	4,483	4,483
Additions	2,447	-	2,447
At 31 March 2020 & 31 March 2021	2,447	4,483	6,930
<u>Depreciation</u>			
At 1 April 2019	-	(1,814)	(1,814)
Additions	(612)	-	(612)
Expense for the year	-	(667)	(667)
At 31 March 2020 & 1 April 2020	(612)	(2,481)	(3,093)
Expense for the year	(459)	(501)	(960)
At 31 March 2021	(1,071)	(2,982)	(4,053)
<u>Net book value</u>			
At 31 March 2021	1,376	1,501	2,877
Ar 31 March 2020	1,835	2,002	3,837

10) Debtors: amounts due within one year

	2021 £	2020 £
Trade debtors	989	3,295
Prepayments	-	57
	989	3,352

11) Creditors: amounts due within one year

	2021 £	2020 £
Trade creditors	-	416
Other creditors	1,080	2,259
	1,080	2,675

Menter Iaith Casnewydd

Notes to the financial statements for the year ended 31 March 2021 (continued)

12) Movements within reserves

	At 1/4/20	Resources received	Resources expended	At 31/3/21
	£	£	£	£
<u>Unrestricted reserves</u>				
General fund	50,784	77,673	(66,625)	61,832
Reserves fund	20,006	9	-	20,015
	<u>70,790</u>	<u>77,682</u>	<u>(66,625)</u>	<u>81,847</u>
<u>Restricted reserves</u>				
Moondance grant	-	1,380	(1,380)	-
After school clubs grant	-	3,749	(3,749)	-
Welsh for Business grant	-	3,861	(3,861)	-
Total restricted reserves	<u>-</u>	<u>8,990</u>	<u>(8,990)</u>	<u>-</u>
Total reserves	<u>70,790</u>	<u>86,672</u>	<u>(75,615)</u>	<u>81,847</u>

13) Financial instruments

	2021	2020
	£	£
Financial assets on the basis of amortised cost	989	3,295
Financial expenses on the basis of amortised cost	<u>1,080</u>	<u>2,675</u>
	<u>2,069</u>	<u>5,970</u>

14) Related party transactions

A total of £524 (2020: £nil) was received by related parties during the year through expense reimbursements.

Menter Iaith Casnewydd
Detailed Statement of Financial Activities

for the year ended 31 March 2021

	2021	2020
	£	£
Income		
Welsh Government Core Grant	60,000	60,000
Economic Resilience Fund	10,000	-
Welsh for Business grant	3,861	29,549
Childcare fees	(185)	26,680
Furlough scheme	7,783	-
Moondance grant	1,380	-
After school clubs grant	3,749	-
Other grants	-	2,164
Other income	75	3,555
Interest income	9	6
Total resources received	86,672	121,954
Expenditure		
Direct costs	(2,628)	(3,488)
Employment costs	(64,967)	(93,782)
General administrative expenses	(5,980)	(7,553)
Other indirect costs	(2,040)	(1,279)
Total resources expended	(75,615)	(106,102)
Net income	11,057	15,852

This page does not form part of the statutory financial statements